

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

LLU.411.1.2.2025¹

Pan
Prof. dr hab. inż. Zbigniew Pater
Rektor
Politechniki Lubelskiej

ul. Nadbystrzycka 38D
20-618 Lublin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

zmienione zgodnie z treścią uchwały nr KOP-KOR.441.15.2026 z dnia 29 stycznia 2026 r.
Zespołu Orzekającego Komisji Rozstrzygającej w Najwyższej Izbie Kontroli

I/25/001/LLU Nabywanie i wykorzystanie systemów informatycznych
i teleinformatycznych przez wybrane lubelskie uczelnie publiczne

¹ Nowa sygnatura: DLL.411.6.2.2026

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Politechnika Lubelska (dalej: PL lub Uczelnia), ul. Nadbystrzycka 38D, 20-618 Lublin.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Prof. dr hab. inż. Zbigniew Pater, Rektor PL (dalej: Rektor), od 1 września 2020 r. Poprzednio, tj. od 13 marca 2012 r. do 31 sierpnia 2020 r. funkcję Rektora pełnił prof. dr hab. inż. Piotr Kacejko.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Przygotowanie do wdrożenia nowych systemów informatycznych i teleinformatycznych. 2. Wdrożenie i użytkowanie nowych systemów informatycznych i teleinformatycznych.
Okres objęty kontrolą	Lata 2020-2025 (do 17 października), z uwzględnieniem zdarzeń z okresu wcześniejszego, jeżeli miały istotny wpływ na zagadnienia objęte kontrolą NIK.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ² .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie.
Kontrolerzy	1. Iwona Pacwa, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do przeprowadzenia kontroli nr LLU/46/2025 z 2 kwietnia 2025 r. 2. Agnieszka Ciaś, inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do przeprowadzenia kontroli nr LLU/53/2025 z 14 kwietnia 2025 r. 3. Joanna Krępecka, inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do przeprowadzenia kontroli nr LLU/48/2025 z 2 kwietnia 2025 r. 4. Przemysław Fidecki, doradca ekonomiczny, upoważnienie do przeprowadzenia kontroli nr LLU/49/2025 z 2 kwietnia 2025 r. 5. Marcjanna Słonina, inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do przeprowadzenia kontroli nr LLU/47/2025 z 2 kwietnia 2025 r. (akta kontroli tom I str. 1-5)

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli Uczelnia nie w pełni prawidłowo i efektywnie wydatkowała środki publiczne na objęte kontrolą systemy informatyczne i teleinformatyczne, służące usprawnieniu jej działalności.

Decyzje o ich zakupie były uzasadnione potrzebami i możliwościami Uczelni. Przed ich podjęciem nie przeprowadzono jednak udokumentowanych analiz zasobów i uwarunkowań skutecznego i terminowego wdrażania i odbioru tych systemów. Postępowania o udzielenie zamówień na wdrożenie objętych kontrolą systemów przeprowadzono zgodnie z ustawą z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych⁴. Stwierdzone nieprawidłowości w tym

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623. Dalej: ustawa o NIK.

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dz. U. z 2024 r. poz. 1320, ze zm. Dalej: Pzp.

zakresie dotyczyły niesporządzenia protokołu z postępowania, nieterminowego opublikowania ogłoszenia o wykonaniu umowy oraz nieuwzględnienia w planie objętych kontrolą zamówień.

NIK stwierdziła przypadki naruszenia ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁵, dotyczące ewidencji księgowej wartości niematerialnych i prawnych⁶. Polegały one na: nieujęciu w tej ewidencji zakupionych w 2021 r. praw majątkowych na łączną kwotę 2,2 mln zł oraz w 2023 r. aplikacji mobilnej (571,9 tys. zł); ujmowaniu w ewidencji 12 wnip (o wartości początkowej 319,8 tys. zł) spośród 30 badanych, pomimo ich niewykorzystywania lub upływu okresu, na który zostały zakupione; zawyżeniu wartości wnip w związku z ewidencją przedłużenia licencji (7 tys. zł); przyjęciu dla dwóch wnip niezgodnej z przepisami stawki amortyzacyjnej; ujmowaniu w księgach operacji gospodarczych dotyczących wnip na podstawie niezatwierdzonych dowodów księgowych; niezgodnieniu wartości odpisów amortyzacyjnych ujętych w ewidencji pomocniczej z kwotą tych odpisów ujętą na koncie księgi głównej i nieudokumentowaniu inwentaryzacji wnip na koniec 2020 r.

W związku z realizacją umowy, dotyczącej usługi zaprojektowania, wykonania i serwisu gwarancyjnego aplikacji mobilnej pod roboczą nazwą „PL-uczelnia dostępna”⁷ dokonano odbioru i zapłacono za aplikację mobilną 571,9 tys. zł, pomimo niespełniania przez nią niektórych wymagań ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych⁸ i WCAG 2.1⁹, a także uruchomienia tylko części funkcjonalności określonych w opisie przedmiotu zamówienia¹⁰. System bezpieczeństwa¹¹ został wdrożony, co do zasady, zgodnie z postanowieniami umowy i był wykorzystywany zgodnie z założonymi celami, jednak nierzetelnie realizowano harmonogram jego wdrożenia.

Nierzetelnie sprawowano nadzór nad realizacją zadań wynikających z umów na system bezpieczeństwa i aplikacji mobilnej. Niezgodnie z przepisami przechowywano logi w dziennikach systemowych. Dopuszczono do odbioru obu systemów niezgodnie z regulacjami wewnętrznymi. W przypadku aplikacji mobilnej przekazywano także nierzetelne dane w zakresie dostępności cyfrowej do Głównego Urzędu Statystycznego¹².

NIK uwzględniła fakt, że Uczelnia w trakcie kontroli podjęła działania naprawcze, które w znacznej mierze doprowadziły do zgodności ksiąg rachunkowych ze stanem rzeczywistym w zakresie posiadanych wnip oraz dostosowania aplikacji mobilnej do wymagań ustawy o dostępności cyfrowej i WCAG 2.1, uzupełnienia brakujących funkcjonalności oraz publikacji aplikacji w sklepach dystrybucyjnych.

⁵ Dz. U. z 2023 r. poz. 120, ze zm. Dalej: ustawa o rachunkowości.

⁶ Dalej: wnip.

⁷ Umowa nr BZP/133/2022, zawarta 13 lipca 2022 r. Dalej: aplikacja mobilna.

⁸ Dz. U. z 2023 r. poz. 1440. Dalej: ustawa o dostępności cyfrowej.

⁹ Wytyczne dla dostępności treści internetowych 2.1 stosowane do stron internetowych i aplikacji mobilnych w zakresie dostępności dla osób niepełnosprawnych, stanowiących załącznik do ustawy o dostępności cyfrowej (Web Content Accessibility Guidelines).

¹⁰ Dalej: OPZ.

¹¹ Realizowany na podstawie umowy nr BZP/118/2022, zawartej 10 czerwca 2022 r. na wdrożenie systemu bezpieczeństwa. Dalej: system bezpieczeństwa.

¹² Dalej: GUS.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe¹³ kontrolowanej działalności

OBSZAR 1. Przygotowanie do wdrożenia nowych systemów informatycznych i teleinformatycznych

Opis stanu faktycznego

1.1. Zgodnie ze *Strategią rozwoju Politechniki Lubelskiej na lata 2021-2028*¹⁴, jednym z elementów wizji rozwoju Uczelni było dysponowanie przez nią zintegrowanym systemem informatycznym, wspomagającym zarządzanie we wszystkich obszarach działalności, a jednym z celów strategicznych *poprawa systemu zarządzania Uczelnią poprzez wdrożenie zunifikowanych procedur, integrację systemów informatycznych oraz udoskonalenie systemu planowania*. Nadzór nad całością działań informatycznych w PL sprawował prorektor odpowiedzialny merytorycznie za ten obszar działalności¹⁵. W strukturze wyodrębniono Centrum Informatyczne, do którego zadań należało m.in.: śledzenie rozwoju technik teleinformatycznych i przygotowanie PL do ich zastosowania; uczestniczenie w ramach kompetencji informatycznych w projektach realizowanych w PL; kontrola bezpieczeństwa teleinformatycznego; prowadzenie i aktualizacja bazy posiadanych licencji oprogramowania kupowanego centralnie i oświadczeń użytkowników komputerów, będących własnością PL, o zainstalowanym licencjonowanym oprogramowaniu.

(akta kontroli tom I str. 8-10, 98-107, 119-124; tom II str. 3-23)

Podział odpowiedzialności w zakresie nabywania i wykorzystywania systemów informatycznych i teleinformatycznych oraz ogółu działań dotyczących informatyzacji Uczelni określał regulamin Centrum Informatycznego¹⁶.

(akta kontroli tom I str. 3-20, 98-107, 119-124; tom II str. 3-23)

W okresie objętym kontrolą funkcjonowanie systemów informatycznych/teleinformatycznych było przedmiotem dwóch zadań zapewniających, realizowanych przez Zespół Audytu Wewnętrznego w 2021 r. i w 2024 r., dotyczących:

- oceny funkcjonalności systemu finansowo-księgowego w PL¹⁷, w wyniku którego stwierdzono, że wdrożenie nowego systemu wymaga specjalistycznej wiedzy i doświadczenia, a dla ograniczenia ryzyk związanych z tym procesem należy podjąć działania mające na celu: zagwarantowanie szerokiego i długoterminowego wsparcia wdrożenia ze strony dostawcy oprogramowania oraz wyznaczenia pracowników odpowiedzialnych za proces wdrażania systemu w PL zarówno w aspekcie merytorycznym, jak i technicznym (informatycznym);
- wybranych zagadnień w obszarze zarządzania ciągłością działania PL (bezpieczeństwo informacji)¹⁸, w wyniku którego stwierdzono m.in.: brak rozwiązań systemowych w zakresie zarządzania bezpieczeństwem informacji

¹³ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁴ Przyjętą uchwałą nr 38/2021/VIII Senatu PL z 28 października 2021 r.

¹⁵ Od 1 września 2024 r. Prorektor ds. cyfryzacji i komercjalizacji, wcześniej Prorektor ds. ogólnych i rozwoju (zarządzenie Rektora nr 62/2021 z 15 czerwca 2021 r.) i Prorektor ds. współpracy z otoczeniem społeczno-biznesowym (zarządzenie Rektora nr 56/2019 z 30 września 2019 r.).

¹⁶ Wprowadzony na podstawie zarządzeń Rektora nr R-36/2016 z 25 sierpnia 2016 r. i nr R-37/2021 z 15 kwietnia 2021 r.

¹⁷ Sprawozdanie z 31 grudnia 2021 r.

¹⁸ Sprawozdanie z 27 listopada 2024 r.

zgodnych z normą PN-EN ISO/IEC 27001:2017-06, brak redundantnej serwerowni umożliwiającej wdrożenie niektórych wymaganych zabezpieczeń, niefunkcjonowanie kontroli zarządczej w zakresie funkcjonowania systemu zarządzania bezpieczeństwem informacji w obszarze *planu ciągłości działania systemów teleinformatycznych* oraz *analizy ryzyka i planu postępowania z ryzykiem* oraz funkcjonowanie w ograniczonym zakresie kontroli w obszarze *zarządzanie incydentami bezpieczeństwa informacji* oraz *kopii bezpieczeństwa*.

W wyniku audytu dotyczącego bezpieczeństwa informacji wydane zostały zalecenia: kluczowe – opracowanie i wdrożenie systemu zarządzania bezpieczeństwem informacji zgodnego z PN-EN ISO/IEC 27001 spełniającego minimalny zakres wymagań określony w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 21 maja 2024 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych¹⁹; podjęcie działań inwestycyjnych w obszarze bezpieczeństwa informacji w celu zapewnienia odpowiednich zasobów niezbędnych do wdrożenia zabezpieczeń; uwzględnienie w strategii rozwoju PL obszaru zarządzania bezpieczeństwem informacji oraz celów obejmujących stałe doskonalenie systemu zarządzania bezpieczeństwem informacji; uwzględnienie planu ciągłości działania systemów teleinformatycznych w procedurach regulujących ciągłość działania PL; znaczące – aktualizacja procedur wewnętrznych w zakresie zarządzania bezpieczeństwem informacji stosownie do stanu faktycznego, przeprowadzanie corocznych przeglądów procedur oraz audytów zarządzania bezpieczeństwem informacji. Wyniki audytu zostały przekazane Rektorowi, który przyjął zalecenia. W związku z realizacją audytu w 2024 r. zalecenia nie były monitorowane, nie prowadzono również czynności sprawdzających.

(akta kontroli tom I str. 13-15, 205-240)

W 2021 r. Narodowe Centrum Badań i Rozwoju²⁰ przeprowadziło kontrolę projektu *Zintegrowany Program Rozwoju Politechniki Lubelskiej - część druga* realizowanego przez Politechnikę w ramach projektu POWR.03.05.00-00-Z060/18-00²¹ (działanie: 3.5 Kompleksowe programy szkół wyższych). W wyniku kontroli stwierdzono realizację projektu zgodną z umową o dofinansowanie, nie stwierdzono nieprawidłowości, a uchybienia formalne stwierdzono w dwóch objętych kontrolą dokumentach (dotyczyły np. braku daty, nazwy miejscowości).

(akta kontroli tom II str. 131-140)

1.2. Według danych z ewidencji księgowej – konta 020 *Wartości niematerialne i prawne*, w latach 2020-2025 (do 31 marca) liczba posiadanych przez Uczelnię wnip zmniejszyła się o 46, a ich wartość netto wzrosła o 2634,3 tys. zł²². W 2020 r. do ewidencji przyjęto siedem wnip na kwotę łączną 133,4 tys. zł, w 2021 r. i w 2022 r. po cztery (106,1 tys. zł i 899,6 tys. zł), w 2023 r. 11 (2316,4 tys. zł) i w 2024 r. dwie (653,8 tys. zł). W sprawozdaniach finansowych Uczelni za lata 2020–2024 wskazano, że zmniejszenie liczby wnip następowało na skutek ich likwidacji. Od stycznia 2021 r. z ewidencji wykreślono 73 wnip na kwotę 851,1 tys. zł.

(akta kontroli tom I str. 22-48, 168, 434-441)

¹⁹ Dz. U. z 2024 r. poz. 773. Dalej: rozporządzenie KRI z 2024 r.

²⁰ Dalej: NCBiR.

²¹ Dalej: projekt rozwoju PL – część druga.

²² Na koniec: 2020 r. wynosiła 169,1 tys. zł, 2021 r. – 204,2 tys. zł, 2022 r. – 1073,9 tys. zł, 2023 r. – 3025,1 tys. zł, 2024 r. – 2879,6 tys. zł, a na 30 marca 2025 r. – 2803,4 tys. zł.

Na 31 grudnia 2020 r. wartość umorzenia wnip ujęta w ewidencji syntetycznej i wykazana w sprawozdaniu finansowym była różna od wartości wynikającej z ewidencji analitycznej i *Tabeli amortyzacyjnej* o 0,6 tys. zł, tj. wynosiła 5347,9 tys. zł, podczas gdy z ewidencji analitycznej wynikała kwota 5347,3 tys. zł. Szczegółowy opis ustaleń w powyższym zakresie opisany został w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli tom I str. 23-27, 49-67, 88-93)

Analiza wnip ujętych w ewidencji księgowej wykazała, że w przypadku dwóch zastosowano inną stawkę amortyzacji niż wynikająca z Polityki rachunkowości PL, płatności za jedną wnip dokonano z ponad trzymiesięcznym opóźnieniem, a dowody przyjęcia wnip do ewidencji nie były zatwierdzane, co szerzej opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli tom I str. 23-48, 173-204, 254-255, 260-297, 271, 425-433, 478, 576-578)

Do kontroli nie przedłożono protokołu weryfikacji wnip za 2020 r. Protokoły sporządzone na koniec lat 2021-2024, podpisane przez Kwestor PL, zawierały odniesienie do wartości księgowej brutto wnip oraz potwierdzenie: prawidłowości sald, prawidłowości ujęcia w urzędzeniach księgowych, posiadania tytułów prawnych do użytkowania licencji ujętych w ewidencji i braku zastrzeżeń do wartości.

(akta kontroli tom I str. 94-97, 108-116, 421-433)

Szczegółowa analiza rzetelności ujęcia w ewidencji księgowej 30 przyjętych do próby kontrolnej wnip²³ wykazała, że 16 było wykorzystywanych w działalności PL (w tym jedna stanowiła przedłużenie licencji innej wnip przyjętej do próby); wykorzystanie w badaniach planowano w stosunku do jednej wnip oraz jedną zgłoszono do likwidacji przed rozpoczęciem kontroli NIK. Jako niewykorzystane zidentyfikowano 12 wnip na kwotę 319,8 tys. zł.

Ustalenia w zakresie nieudokumentowania inwentaryzacji wnip na koniec 2020 r. i wykazywania w księgach rachunkowych wnip niewykorzystywanych w działalności Uczelni opisane zostały w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli tom I str. 94-97, 108-116, 421-433, 479-793; tom II str. 295-296)

Od 1 stycznia 2020 r. do 31 marca 2025 r. Uczelnia poniosła wydatki na zakup, aktualizację i utrzymanie 29 systemów informatycznych i teleinformatycznych w wysokości 22 958 tys. zł. Prawa majątkowe nabyte przez PL ze środków zadania *Nowoczesna platforma zaawansowanych usług PL (PZU) projektu PL 2022 – Zintegrowany Program Rozwoju Politechniki Lubelskiej (POWR.03.05.00-00-Z036/17)*²⁴ nie zostały przyjęte do ewidencji wnip. Opis ustaleń w powyższym zakresie zawarty został w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli tom I str. 241-250, 373-405, 421-433, 573-587, 629-631; tom II str. 326-328)

1.3. W Uczelni przeprowadzono 26 postępowań o udzielenie zamówień publicznych, w wyniku których w latach 2020-2025 zrealizowane zostały (lub były w trakcie kontroli NIK w realizacji)²⁵ umowy dotyczące wdrożenia, utrzymania lub rozwoju systemów informatycznych oraz teleinformatycznych, bądź umowy powiązane z tymi usługami. Dotyczyły one w szczególności następujących postępowań:

²³ W całości umorzonych o wartości początkowej 873,4 tys. zł.

²⁴ Dalej: projekt rozwoju PL.

²⁵ Stan na 31 marca 2025 r.

- KP-272-PNU-153/2020 pn. *Nowoczesna platforma zaawansowanych usług PL (PZU)*, ogłoszonego 20 grudnia 2020 r., na którego sfinansowanie PL zamierzała przeznaczyć 6161,3 tys. zł brutto;
- KP-272-PNU-12/2022 pn. *Modernizacja systemu do zarządzania finansami PL*, ogłoszonego 21 marca 2022 r., na którego realizację Uczelnia zamierzała przeznaczyć 1400 tys. zł brutto;
- KP-272-PNK-16/2022 pn. *Usługa wdrożenia systemu bezpieczeństwa dla PL*, ogłoszonego 25 marca 2022 r., na którego realizację Uczelnia zamierzała przeznaczyć 800 tys. zł brutto;
- KP-272-PKN-38/2022 pn. *Zaprojektowanie, wykonanie i serwis gwarancyjny aplikacji mobilnej pod roboczą nazwą PL-uczelnia dostępna*, ogłoszonego 14 czerwca 2022 r., na którego realizację Uczelnia zamierzała przeznaczyć 500 tys. zł brutto.

(akta kontroli tom I str. 11-12, tom II str. 141-150, 159-169, 175-186, 209-214;
tom III str. 635-643)

Prorektor ds. cyfryzacji i komercjalizacji wyjaśnił, że w latach 2020-2025 zakupy systemów informatycznych i teleinformatycznych w Uczelni w znacznym zakresie realizowane były w ramach projektów finansowanych ze środków zewnętrznych, w tym pozyskanych z Unii Europejskiej²⁶. Wskazał, że w okresie objętym kontrolą (do 10 kwietnia 2025 r.) w PL wytworzono i wdrożono łącznie 15 systemów informatycznych, co podyktowane było w głównej mierze racjonalnością gospodarowania środkami publicznymi.

Do próby badawczej wybrano, techniką niestatystyczną w drodze doboru celowego, dwa zamówienia²⁷: nr KP-272-PNK-16/2022 *Usługa wdrożenia systemu bezpieczeństwa dla Politechniki Lubelskiej*²⁸ oraz zamówienie nr KP-272-PNK-39/2022 *Zaprojektowanie, wykonanie, uruchomienie i serwis gwarancyjny aplikacji mobilnej pod roboczą nazwą "PL-uczelnia dostępna"*²⁹.

(akta kontroli tom I str. 8-10, 98-107)

Zamówienie na wdrożenie systemu bezpieczeństwa było współfinansowane ze środków UE w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020³⁰, w związku z realizacją projektu rozwoju PL – część druga. Potrzeba zamówienia wynikała z konieczności usprawnienia procesu zarządzania danymi osobowymi, przetwarzanymi w systemach informatycznych w Uczelni. Wdrożenie systemu bezpieczeństwa miało na celu stworzenie profesjonalnego rozwiązania, umożliwiającego zgodne z prawem i bezpieczne zarządzanie danymi osobowymi, przy jednoczesnym spełnieniu wszystkich wymagań wynikających z GDPR³¹. System bezpieczeństwa miał umożliwiać: łatwe utrzymanie oraz sprawną aktualizację dokumentacji zbiorów danych osobowych, wczesne wykrywanie podatności na zagrożenia w systemach IT użytkowanych przez PL, zapobieganie wyciekom danych osobowych, unikanie kar i innych konsekwencji naruszeń bezpieczeństwa, skuteczną identyfikację oraz szybką obsługę incydentów bezpieczeństwa. Realizacja projektu

²⁶ Dalej: UE.

²⁷ Do badania przyjęto zamówienia, które w objętym kontrolą okresie zakończyły się podpisaniem i zrealizowaniem umów w zakresie wdrożenia systemu.

²⁸ Dalej: zamówienie na wdrożenie systemu bezpieczeństwa.

²⁹ Dalej: zamówienie na aplikację mobilną.

³⁰ Dalej: POWER.

³¹ General Data Protection Regulation (RODO). Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady UE 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. Urz. UE L 119 z 4.05.2016, str. 1, ze zm.).

obejmowała budowę i wdrożenie w Uczelni kompleksowego rozwiązania z zakresu bezpieczeństwa, dostosowanego do charakteru przetwarzanych w PL danych. Okres realizacji całego projektu został określony we wniosku od 1 maja 2019 r. do 31 grudnia 2023 r. i został dotrzymany przez PL. Łączna wysokość wydatków kwalifikowalnych projektu wynosiła 11 910,1 tys. zł, w tym 799,8 tys. zł na zakup systemu bezpieczeństwa.

(akta kontroli tom III str. 159-163, 209 plik 001, 002, 449-477, 503, 747)

Zamówienie na aplikację mobilną zrealizowano również w ramach projektu dofinansowanego z POWER (numer umowy: POWR.03.05.00-00-A071/20³²) pt. „Uczelnia dostępna- program rozwoju Politechniki Lubelskiej”. Wynikało ono z potrzeby zwiększenia dostępności kampusu Uczelni dla osób ze szczególnymi potrzebami, w szczególności osób z niepełnosprawnościami. Zakup aplikacji mobilnej stanowił element działań, mających na celu zmniejszenie barier dostępności. Celem projektu było kompleksowe dostosowanie Uczelni do potrzeb osób niepełnosprawnych³³ poprzez realizację działań eliminujących lub ograniczających bariery dostępności w kluczowych obszarach, m.in. architektury, edukacji, szkoleń i technologii wspierających. Pierwotny termin realizacji projektu, określony we wniosku o dofinansowanie, obejmował okres od 1 grudnia 2020 r. do 30 czerwca 2023 r. W toku realizacji termin ten został dwukrotnie przedłużony: do 30 września 2023 r. i ostatecznie do 31 października 2023 r. Zgodnie z obowiązującymi zasadami PL zachowała prawo do ponoszenia wydatków również po zakończeniu realizacji projektu, jednak nie później niż do 31 grudnia 2023 r. Łączna wysokość wydatków kwalifikowalnych projektu wyniosła 3524,9 tys. zł, z czego 571,9 tys. zł dotyczyło zamówienia na aplikację mobilną. W toku negocjacji z Instytucją Pośredniczącą, dotyczących m.in. rozliczenia zakupu infrastruktury sieciowej (WiFi)³⁴ Uczelnia podniosła argument, iż zakup aplikacji mobilnej dedykowanej ON stanowił jedną z kluczowych usług, realizowanych w ramach projektu, która, bez zapewnienia dostępu do sieci bezprzewodowej, nie mogła zostać wdrożona i prawidłowo funkcjonować. Pozwoliło to PL rozliczyć finansowanie.

(akta kontroli tom III str. 109-111, 207 plik 001,002, 410-448, 733 plik 017)

1.4. W Uczelni zarządzeniem Rektora wprowadzono regulamin prac komisji przetargowych oraz odrębnym zarządzeniem powołano komisje przetargowe właściwe do prowadzenia postępowań o udzielenie zamówień publicznych, w tym komisję ds. sprzętu komputerowego i oprogramowania.

W przypadku zamówienia na wdrożenie systemu bezpieczeństwa PL dokonała szacowania jego wartości³⁵ zgodnie z art. 28, 29 i 36 Pzp (ustalono wartość na 639 365,77 zł, co stanowiło równowartość 135 398,61 euro)³⁶. Postępowanie było ogłaszane dwukrotnie: po raz pierwszy 31 stycznia 2022 r.³⁷- w wyniku tego postępowania wpłynęła tylko jedna oferta, której wartość przewyższała kwotę, jaką zamawiający zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia. Uczelnia, powołując się na art. 255 pkt 3 Pzp, unieważniła przedmiotowe postępowanie, a następnie 25 marca 2022 r. wszczęła kolejne.

³² Dalej: projekt POWER z 2021 r.

³³ Dalej: ON.

³⁴ Postępowanie: *Usługa dostępu do sieci bezprzewodowej WiFi dla Politechniki Lubelskiej*.

³⁵ W dniu 14 marca 2022 r. wystąpiono drogą e-mailową do pięciu firm z prośbą o przedstawienie wyceny.

³⁶ Wartość, jaką zamawiający miał zamiar przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia, wynosiła 700 tys. zł.

³⁷ Ogłoszenie nr 2022/BZP 00041476/01 z 31 stycznia 2022 r.

Prorektor ds. cyfryzacji i komercjalizacji wyjaśnił, że potrzeba zakupu systemu bezpieczeństwa wynikała zarówno z rozwoju infrastruktury informatycznej oraz ze wzrastających zagrożeń bezpieczeństwa systemów teleinformatycznych. W ostatnich latach PL intensyfikowała działania w obszarze cyfryzacji oraz rozwijała systemy informatyczne, służące realizacji zadań statutowych i zarządczych. Wraz z tym wzrosło ryzyko wystąpienia incydentów o charakterze cyberzagrożeń. W celu zapewnienia właściwego poziomu ochrony danych i ciągłości działania podjęto decyzję o zakupie wyspecjalizowanego systemu do cyberbezpieczeństwa. Uczelnia pozyskała środki z funduszy UE na wdrożenie oprogramowania klasy SIEM³⁸/SOAR³⁹. Założeniem było pozyskanie rozwiązania ze wsparciem wdrożenia przez firmę zewnętrzną, on-premis⁴⁰ z licencją dożywotnią. Uczelnia chciała wykorzystać wiedzę specjalistów z firmy zewnętrznej oraz zapewnić wsparcie techniczne i pomoc przy rozwiązywaniu problemów, z czym sama miałaby problemy. Z tych powodów zrezygnowano również z pozyskania otwartych (open source)⁴¹ i samodzielnie zarządzanych rozwiązań na rzecz kompleksowego systemu dostarczanego przez firmę zewnętrzną. W okresie zakupu systemu bezpieczeństwa PL nie miała możliwości wdrożenia innych, mniej kosztownych, otwartych systemów z uwagi na brak pracowników z odpowiednim poziomem wiedzy oraz doświadczenia. Dodatkowym czynnikiem, warunkującym wybór rozwiązania, było dążenie do zagwarantowania ciągłości wsparcia technicznego na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Z uwagi na niestabilną sytuację geopolityczną, w tym pandemię COVID-19 oraz wzrost zagrożeń cybernetycznych związanych z konfliktami międzynarodowymi, priorytetowo potraktowano możliwość szybkiej reakcji serwisowej i dostępności specjalistów krajowych. PL, przed podjęciem decyzji o zakupie, nie przeprowadzała udokumentowanej analizy potrzeb i wymagań, analiz ryzyka, efektywności operacyjnej, a jedynie rozmowy w gronie osób merytorycznych, które nie zostały zaprotokołowane. Dokonano natomiast „zgrubnej” identyfikacji zagrożeń na podstawie comiesięcznych raportów z urzędnika Fortimail⁴² oraz danych z urzędnika Fortigate⁴³. Wykryte na poczcie próby logowania, wirusy, spam, DNS⁴⁴ Black List oraz SUR Block List⁴⁵ oraz statystyki poczty elektronicznej wskazujące na blokowanie 50% ruchu pocztowego doprowadziły do podjęcia decyzji o zakupie oprogramowania dedykowanemu cyberbezpieczeństwu.

³⁸ Security Information and Event Management – systemy służące do zarządzania informacjami i zdarzeniami bezpieczeństwa.

³⁹ Security Orchestration, Automation and Response – systemy posiadające funkcjonalności umożliwiające koordynację, automatyzację i reagowanie w obszarze bezpieczeństwa.

⁴⁰ Określenie odnoszące się do oprogramowania lub infrastruktury IT, która jest zainstalowana i zarządzana lokalnie, w fizycznej lokalizacji jednostki, która posiada i utrzymuje własne serwery, oprogramowanie i całą infrastrukturę IT w swojej siedzibie.

⁴¹ Rodzaj oprogramowania, którego kod źródłowy jest publicznie dostępny i może być modyfikowany oraz rozpowszechniany zgodnie z warunkami specjalnej licencji.

⁴² FortiMail to rozwiązanie bezpieczeństwa poczty e-mail firmy Fortinet. Pełni funkcję bramy bezpieczeństwa poczty elektronicznej, chroniąc przed phishingiem, wyciekami danych i innymi zagrożeniami związanymi z pocztą.

⁴³ FortiGate to urządzenie bezpieczeństwa sieciowego produkowanych przez firmę Fortinet. FortiGate służy do ochrony sieci przed zagrożeniami, kontroli dostępu do zasobów oraz zapewnienia bezpieczeństwa danych.

⁴⁴ DNS - systemy Nazw Domenowych (ang. Domain Name System), systemy, które tłumaczą łatwe do zapamiętania przez człowieka nazwy domen (np. google.com) na adresy IP, które są zrozumiałe dla komputerów. DNS Black List to lista adresów IP komputerów, które są znane z rozsyłania spamu lub innych szkodliwych działań.

⁴⁵ SUR Block List - usługa identyfikacji i blokowania spamu na podstawie adresów URL (linków) zawartych w treści wiadomości e-mail.

Zgodnie z zapisami OPZ system bezpieczeństwa miał stanowić kompleksowe rozwiązanie w obszarze monitorowania i reagowania na incydenty bezpieczeństwa teleinformatycznego, z uwzględnieniem wymogów prawnych (RODO) oraz potrzeb Uczelni. Sformułowano wymogi dotyczące funkcjonalności, klasy, interfejsu, integracji z innymi systemami, jak również warunki techniczne i prawne. Określono harmonogram realizacji, szkoleń i dokumentacji oraz procesu wdrożenia, nie wskazując konkretnego producenta ani nazwy handlowej. Zamawiający, celem określenia szczegółowych wymagań, posłużył się klasą systemu oraz standardem. Wskazanie funkcjonalności (takich jak korelacja zdarzeń, automatyzacja reakcji, wizualizacja procesów) miało gwarantować korzyści organizacyjne i operacyjne w zakresie wykrywania zagrożeń i reagowania na nie. Opisu funkcjonalności dokonano w sposób jednoznaczny i wyczerpujący, za pomocą dostatecznie dokładnych i zrozumiałych określeń, uwzględniających wymagania i okoliczności mogące mieć wpływ na sporządzenie oferty. Zapisy OPZ wskazywały na narzędzie do automatycznego tworzenia elektronicznej, interaktywnej dokumentacji infrastruktury teleinformatycznej PL, z możliwością powiązania jej z procesami typowymi dla Uczelni. Wskazano wymóg integracji z bazą wiedzy, gwarantujący ocenę skuteczności mechanizmów zabezpieczeń i identyfikacji ryzyk. Wskazanie klasy systemu pozwoliło zamawiającemu kontrolować zgodność z wymogami rozporządzenia KRI z 2024 r. oraz NIS2⁴⁶, nie naruszając neutralności technologicznej oraz zasad uczciwej konkurencji.

(akta kontroli tom III str. 161-163, 628-633, 684-698, 712-730, 733 plik 008, 010, 014)

Postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego na aplikację mobilną po raz pierwszy ogłoszono 26 kwietnia 2022 r.⁴⁷ Postępowanie to unieważniono, wskazując na kwotę przewyższającą przeznaczone na ten cel środki oraz ofertę o rażąco niskiej cenie. Kolejne, zakończone wybraniem najkorzystniejszej oferty, wszczęto 14 czerwca 2022 r. Wartość szacunkową zamówienia w wysokości 564 tys. zł netto ustalono z należytą starannością, na podstawie ofert złożonych w pierwszym postępowaniu⁴⁸.

Prorektor ds. cyfryzacji i komercjalizacji wyjaśnił, że na etapie planowania i przygotowania tego postępowania PL przeprowadziła analizę na podstawie przewodnika NCBiR: „Modele wsparcia uczelni w celu zwiększenia ich dostępności dla osób z niepełnosprawnościami”, na potrzeby konkursu „Uczelnia dostępna” oraz opinii Pełnomocnika ds. osób niepełnosprawnych. Głównym celem aplikacji było ułatwienie ON poruszania się po Uczelni. Grupą docelową były głównie ON⁴⁹. Dostępność miała gwarantować zgodność narzędzia z przepisami ustawy o dostępności cyfrowej i standardem WCAG 2.1. PL, przystępując do przygotowania zamówienia na aplikację mobilną, nie przeprowadziła inwentaryzacji zasobów kadrowych, w szczególności w kontekście kompetencji w zakresie dostępności cyfrowej. Prorektor ds. cyfryzacji i komercjalizacji wyjaśnił, że przeprowadzono rozmowy ustne z pracownikami Uczelni, którzy mogli mieć wiedzę i doświadczenie w przygotowaniu aplikacji mobilnych.

⁴⁶ Network and Information Security Directive 2 – Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2555 z dnia 14 grudnia 2022 r. (Dz. U. UE L 2022 333, str. 80).

⁴⁷ Numer ogłoszenia 2022/BZP 00135493/01.

⁴⁸ Kwota, jaką zamawiający miał zamiar przeznaczyć na zamówienie aplikacji mobilnej, wynosiła 500 tys. zł.

⁴⁹ Kandydaci na studia, studenci, pracownicy, osoby wizytujące, uczestnicy dni otwartych i konferencji.

Zapisy OPZ były spójne z celami projektu z wniosku o finansowanie. PL wymagała, aby dostarczone rozwiązanie posiadało nieograniczoną czasowo i terytorialnie licencję (bez kodu źródłowego), co najmniej 12-miesięczny okres wsparcia, utrzymania, gwarancji oraz szkoleń wskazanej grupy osób (maksymalnie pięć). Prorektor ds. cyfryzacji i komercjalizacji wyjaśnił, że aplikacja była przygotowana w projekcie, w którym narzucone były limity wartości ze względu na wybraną ścieżkę (Kryterium dostępu nr 4 i 7 - wartość do 4 mln zł). Ponadto, projekt musiał być kompleksowy i uwzględniać poprawę dostępności Uczelni w wielu obszarach, m.in. architektury, technologii wspierających, procedur lub szkoleń podnoszących świadomość o niepełnoprawności. W związku z powyższym, PL przewidziała, że wykonawca zapewni licencję nieograniczoną czasowo, gwarancję i utrzymanie. PL nie posiadała zespołu programistów, aby móc rozwijać aplikację we własnym zakresie. Z kolei, potencjalne, rynkowe koszty zatrudnienia programisty(ów) byłyby dla Uczelni bardzo wysokie.

W OPZ określono zakres prac, serwis gwarancyjny, harmonogram realizacji zamówienia oraz warunki płatności. Wskazano wymagania funkcjonalne i niefunkcjonalne⁵⁰, a ich opisu dokonano w sposób jednoznaczny i wyczerpujący, za pomocą dostatecznie dokładnych i zrozumiałych określeń, uwzględniających wymagania i okoliczności, mogące mieć wpływ na sporządzenie oferty.

Żadne z badanych postępowań nie zostało ujęte w planie zamówień publicznych na 2022 r., publikowanym w Biuletynie Zamówień Publicznych⁵¹, co szerzej opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli tom III str. 109-111, 207 plik 001, 002 703-711, 658-667)

1.5. W zamówieniu na wdrożenie systemu bezpieczeństwa w terminie⁵² wpłynęła jedna ważna oferta⁵³ o wartości 799 792,74 zł brutto. Kryteriami, na podstawie których dokonano oceny ofert, były cena brutto (60%) oraz kryteria jakościowe (40%), tj. czas reakcji serwisu w przypadku awarii, błędu, wady (10%), doświadczenie kierownika projektu (15%) oraz dodatkowe godziny rozwojowe (15%). Warunki udziału w postępowaniu, wiążące wykonawcę, obejmowały:

- doświadczenie, określone jako co najmniej jedno należycie wykonane wdrożenie systemu klasy SIEM/SOAR w instytucji publicznej w okresie ostatnich trzech lat, o wartości nie mniejszej niż 600 tys. zł brutto, w tym wartość systemu SIEM co najmniej 300 tys. zł, potwierdzone referencjami;
- dysponowanie zespołem o określonych kwalifikacjach⁵⁴.

PL, zgodnie z warunkami udziału w postępowaniu, żądała wadium o wysokości 10 tys. zł, które wykonawca wniósł zgodnie z wymaganiami przed otwarciem ofert.

Komisja przetargowa, celem wyboru wykonawcy, zbierała się trzykrotnie⁵⁵. Wykonawcę wyłoniono w sposób prawidłowy, z uwzględnieniem regulacji

⁵⁰ Takie jak możliwość zgłaszania dostępności pomocy ON, integracja z systemami Android/ IOS, obsługa ról użytkowników (student, pracownik), wielojęzyczność, co zapewniło adekwatność przedmiotu zamówienia do rzeczywistych potrzeb Uczelni.

⁵¹ Dalej: BZP.

⁵² Termin składania ofert upływał 4 kwietnia 2022 r. o godzinie 10:00.

⁵³ Informacja z otwarcia ofert z 4 kwietnia 2022 r.

⁵⁴ W tym m.in. kierownik projektu z certyfikatem Prince 2/IPMA Level C i doświadczeniem w projektach IT w instytucjach publicznych, architekt systemowy z certyfikatem TOGAF, zespół konsultantów i programistów z wymaganym doświadczeniem, tester z certyfikatem ISTQB, analityk systemowy BPMN 2.0, konsultant ds. bezpieczeństwa, specjalista ds. jakości z certyfikatem ISO 9001.

⁵⁵ Protokół z posiedzenia Komisji Przetargowej z 27 kwietnia, 5 maja i 25 maja 2022 r.

wewnętrznych oraz Pzp. Nie sporządzono protokołu z przeprowadzonego postępowania oraz niezgodnie z ustawowo określonym terminem przekazano informację o wykonaniu umowy, co szerzej opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli tom III str. 130, 705-711, 731, 733 plik 008, 010, 014, 737)

W zamówieniu na aplikację mobilną wpłynęły w terminie dwie ważne oferty: na kwotę brutto 571 950 zł i 763 338 zł. Kryteriami, na podstawie których dokonano oceny ofert, były cena brutto (60%) oraz długość okresu wsparcia serwisowego (40%). Warunki udziału w postępowaniu, wiążące wykonawcę, obejmowały:

- zdolność techniczną, polegającą na wykazaniu wykonania w okresie ostatnich trzech lat co najmniej jednej usługi, polegającej na stworzeniu, utrzymaniu i udzieleniu licencji na korzystanie z aplikacji mobilnej wykorzystującej mapy do geolokalizacji, o wartości umowy nie mniejszej niż 250 tys. zł;
- zdolności zawodowej – dysponowanie co najmniej jednym programistą, posiadającym doświadczenie w tworzeniu aplikacji z wykorzystaniem map oraz jednego kierownika projektu posiadającego ważny certyfikat ukończenia szkolenia Prince 2 lub IPMA Level D.

PL, zgodnie z warunkami udziału w postępowaniu, żądała wadium w wysokości 9750 zł, które wykonawca wniósł zgodnie z wymaganiami przed otwarciem ofert. W toku badania oferty komisja przetargowa zbierała się trzykrotnie⁵⁶. Wykonawcę wyłoniono w sposób prawidłowy, z uwzględnieniem regulacji wewnętrznych oraz przepisów Pzp.

(akta kontroli tom III str. 728-730, 733 plik 007, 009, 012, 015, 738)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności Uczelni w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nieuzgodnienie na 31 grudnia 2020 r. wartości amortyzacji, wykazanej w ewidencji analitycznej (wynikającej z tabeli amortyzacji majątku trwałego wg wybranych kryteriów Wartości niematerialne i prawne), z wartością umorzenia wykazaną na koncie 074 *Umorzenie wartości niematerialnych i prawnych*.

Łączna kwota amortyzacji wyliczona dla poszczególnych wnip wynosiła 5 347 337,53 zł i była o 560,34 zł niższa od wynikającej z konta 074 (5 347 897,87 zł).

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1 i art. 16 ust. 1 pkt 1 ustawy o rachunkowości konta ksiąg pomocniczych prowadzi się w szczególności dla środków trwałych, w tym także środków trwałych w budowie, wnip oraz dokonywanych od nich odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych. Konta te zawierają zapisy, będące uszczegółowieniem i uzupełnieniem zapisów kont księgi głównej. Prowadzi się je w ujęciu systematycznym jako wyodrębniony system ksiąg, kartotek (zbiorów kont), komputerowych zbiorów danych, uzgodniony z saldami i zapisami na kontach księgi głównej. Według rozdziału I pkt 10 ppkt 2 Instrukcji inwentaryzacyjnej do kompetencji kwestora w zakresie inwentaryzacji należy m.in. zapewnienie uzgodnienia ewidencji księgowej z ewidencją prowadzoną w poszczególnych polach spisowych.

Kwestor poinformowała, że nie są jej znane przyczyny braku uzgodnienia, ponieważ w Uczelni pracuje od 1 czerwca 2021 r. Poprzednia kwestor poinformowała, że ze względu na brak dokumentacji oraz znaczny upływ czasu

⁵⁶ Protokół z dnia: 28 czerwca, 30 czerwca i 7 lipca 2022 r.

od dnia zakończenia pracy w PL nie może udzielić wyjaśnień w przedmiotowej sprawie. Rektor wyjaśnił, że nie zna przyczyn braku uzgodnienia ewidencji. Zauważył, że mając na uwadze przyjęty w zasadach rachunkowości próg istotności⁵⁷, który został uznany za akceptowalny w kontekście obowiązku zapewnienia rzetelnej i jasnej prezentacji sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego Uczelni w sporządzanych sprawozdaniach finansowych, zidentyfikowana kwota rozbieżności stanowi w jego ocenie kwotę nieistotną.

(akta kontroli tom I str. 23-27, 49-67, 88-93, 108-116, 421-433, 627-628, 632; tom II str. 297-315)

2. Przyjmowanie niezgodnych z Polityką rachunkowości Uczelni stawek amortyzacyjnych dla nabywanych wnip.

Dla dwóch spośród przyjętych do ewidencji księgowej w okresie objętym kontrolą wnip, tj.:

- oprogramowania COMSOL Multiphysics o wartości 38 632,37 zł, ujętego w ewidencji wnip na podstawie OT nr 2023/291 z 31 maja 2023 r.,
- oprogramowania Alma&Primo (System Zarządzania Zasobami Bibliotecznymi) o wartości 286 563,11 zł, ujętego w ewidencji wnip na podstawie OT nr 2023/080 z 28 lutego 2023 r.,

przyjęto stawki amortyzacji, wynoszące odpowiednio 100% i 5%, pomimo że według § 12 ust. 7 Zasad rachunkowości w PL⁵⁸ odpisów amortyzacyjnych od wnip dokonuje się przy zastosowaniu stawki amortyzacyjnej w wysokości 25%. Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o rachunkowości jednostki obowiązane są stosować przyjęte zasady (politykę) rachunkowości, rzetelnie i jasno przedstawiając sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy.

Kwestor wyjaśniła, że powyższe wynikało: w pierwszym przypadku – z oświadczenia złożonego przez kierownika projektu, że oprogramowanie zostało zakupione z przeznaczeniem na wykorzystywanie wyłącznie w projekcie badawczym nr 2021/40/Q/ST8/00362, w ramach którego sfinansowano nabycie licencji, na podstawie którego osoba odpowiedzialna za opracowanie dowodu OT wskazała na dokumencie stawkę 100% umorzenia⁵⁹; w drugim – z określenia przez jego użytkownika 20-letniego okresu ekonomicznej użyteczności oprogramowania, pracownik odpowiedzialny za opracowanie OT zamieścił na nim omyłkowo stawkę amortyzacji w wysokości 5% (tj. zgodną z okresem ekonomicznej użyteczności, jaki stanowi kryterium określania stawek amortyzacji składników majątku rzeczowego, zamiast stawki 25% stosowanej w odniesieniu do wnip). Rektor wskazał, że w jego ocenie zidentyfikowane rozbieżności wynikają z niemożliwego do wyeliminowania, w tak dużej instytucji jak PL, ryzyka popełnienia błędu przez zatrudnionych pracowników. Zauważył, że jako kierownik jednostki stoi na stanowisku, że w odniesieniu do wskazanych powyżej składników majątku skutki finansowe, wynikające z zastosowania wskazanych stawek amortyzacji, nie stanowią istotnego zniekształcenia danych finansowych PL, a zidentyfikowana liczba błędnego wskazania stawek amortyzacyjnych ma charakter marginalny. Zauważył, że niezależnie od powyższego, po uzyskaniu kompleksowych ustaleń z realizowanej w PL

⁵⁷ Wynoszący 3 609 483,16 zł, tj. 2% przychodów ze sprzedaży, wykazanych w „Rachunku zysków i strat” za rok poprzedni 180 474 158,31 zł.

⁵⁸ Wprowadzonych zarządzeniem nr R- 29/2023 z 17 kwietnia 2023 r. (obowiązujących od 1 stycznia 2023 r.).

⁵⁹ NIK zauważyła, że zgodnie z przekazaną do kontroli umową projekt miał być realizowany przez okres 36 miesięcy.

kontroli NIK, podjęcie działania naprawcze, ukierunkowane na minimalizację zidentyfikowanych czynników ryzyka.

(akta kontroli tom I str. 36-39, 173-204, 260-297, 421-433, 463-468, 478; tom II str. 297-315)

3. Nieudokumentowanie inwentaryzacji wnip na dzień 31 grudnia 2020 r.

Do kontroli nie przedłożono protokołu z inwentaryzacji wnip, o którym mowa w pkt IX ust. 6 Instrukcji inwentaryzacyjnej PL, zgodnie z którym wyniki inwentaryzacji potwierdzone muszą być na piśmie w formie protokołów weryfikacji podpisanych przez osoby dokonujące tej inwentaryzacji, zaakceptowanych przez kierownika jednostki. Według art. 71 ust. 1 ustawy o rachunkowości dokumenty inwentaryzacyjne należy przechowywać w należyty sposób i chronić przed niedozwolonymi zmianami, nieupoważnionym rozpowszechnianiem, uszkodzeniem lub zniszczeniem, a zgodnie z art. 74 ust. 2 pkt 7 i ust. 3 tej ustawy, dokumenty inwentaryzacyjne powinny być przechowywane przez okres pięciu lat, licząc od początku roku następującego po roku obrotowym, którego dotyczą.

Kwestor poinformowała, że nie ma wiedzy, czy na dzień 31 grudnia 2020 r. sporządzono protokół weryfikacji wnip, ponieważ w PL pracuje od 1 czerwca 2021 r. Poprzednia kwestor poinformowała, że mając na uwadze znaczny upływ czasu od dnia zakończenia pracy w PL, nie może udzielić wyjaśnień w przedmiotowej sprawie. Rektor wskazał, że zgodnie z regulacjami wewnętrznymi obowiązującymi w PL przeprowadzenie inwentaryzacji wnip pozostaje w kompetencjach kwestora i stanowi element prac związanych z zamknięciem ksiąg rachunkowych oraz opracowaniem, na ich podstawie, sprawozdania finansowego Uczelni. Zauważył, że sprawozdanie takie zostało sporządzone za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2020 r., a 15 czerwca 2021 r. biegły rewident, który przeprowadził badanie tego sprawozdania wydał opinię bez zastrzeżeń i objaśnień o tym sprawozdaniu finansowym z konkluzją, cyt.: „Naszym zdaniem, załączone sprawozdanie finansowe (...) zostało sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych zgodnie z przepisami rozdziału 2 ustawy o rachunkowości”, zatem w jego ocenie uzasadnia to konkluzję, że obowiązki w zakresie inwentaryzacji zostały w PL zrealizowane kompletnie i prawidłowo. Dodał, że nie są mu znane przyczyny braku przedłożenia protokołu z inwentaryzacji do kontroli NIK.

(akta kontroli tom I str. 108-116, 421-433, 631-632; tom II str. 297-315)

4. Wykazywanie w księgach rachunkowych wnip niewykorzystywanych w działalności Uczelni lub których okres możliwego wykorzystywania upłynął.

Z 30 wnip ujętych w ewidencji księgowej i przyjętych do próby kontrolnej (o łącznej wartości początkowej 873 376,47 zł), jedna wnip (7097,47 zł) stanowiła przedłużenie wcześniej przyjętej do ewidencji, a 12 (319 787,63 zł) nie było użytkowanych.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 14 ustawy o rachunkowości przez wartości niematerialne i prawne rozumie się, z zastrzeżeniem pkt 17, nabyte przez jednostkę, zaliczane do aktywów trwałych, prawa majątkowe nadające się do gospodarczego wykorzystania, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, przeznaczone do używania na potrzeby jednostki. Według art. 4 ust. 3 pkt 3 tej ustawy rachunkowość jednostki obejmuje okresowe ustalanie lub sprawdzanie drogą inwentaryzacji rzeczywistego stanu aktywów i pasywów.

Kwestor wyjaśniła, że wnip nabywane przez PL przekazywane są w pieczę osób materialnie odpowiedzialnych za pole spisowe, na którym te składniki majątkowe są wykorzystywane. Jest to uzasadnione koniecznością zapewnienia bieżącego nadzoru nad składnikami majątku. Obowiązki osób materialnie odpowiedzialnych za powierzone mienie określa Instrukcja Inwentaryzacyjna. Mając na uwadze wielkość organizacji, jaką jest Uczelnia, dotychczas stosowano praktykę bieżącego zgłaszania przez osoby materialnie odpowiedzialne informacji o posiadaniu zbędnych lub nieprzydatnych składników wnip. Procedury weryfikacji realizowane po zakończeniu roku obrotowego miały ograniczony charakter i koncentrowały się na ustnych informacjach od użytkowników pól spisowych. Dodała, że uwzględniając całokształt opisanych powyżej okoliczności, można wnioskować, że dotychczas stosowane w PL procedury, z racji swej niedoskonałości, wymagają uszczegółowienia i sformalizowania. Poinformowała, że zgodnie z decyzją Rektora z 9 maja 2025 r. zastępca kanclerza otrzymał pisemne polecenie dokonania weryfikacji rzeczywistego wykorzystywania składników mienia, tj. m.in. wnip znajdujących się na stanie Uczelni. Podległa zastępcy kanclerza sekcja inwentaryzacji realizuje aktualnie procedurę weryfikacji posiadania wszystkich ujętych w ewidencjach składników wnip, polegającą na uzyskiwaniu od każdego użytkownika pola spisowego jednoznacznej informacji o tym, czy posiadane oprogramowanie jest użytkowane, czy nie. W kwestii ujęcia w ewidencji wnip przedłużenia licencji poinformowała, że do kwestury nie wpłynęły dokumenty, na podstawie których możliwe byłoby jej wykreślenie z ewidencji.

Prorektor wyjaśnił, że dotychczas w PL nie funkcjonowała praktyka zgłaszania przez użytkowników potrzeby wycofania oprogramowania, które przestało być użyteczne. W związku z tym planowane jest opracowanie stosownych procedur, które uregulują ten obszar i zapewnią pełniejszy cykl życia systemów – od zgłoszenia potrzeby, przez zakup i użytkowanie, aż po decyzję o ewentualnym wycofaniu.

Rektor wyjaśnił m.in., że statut⁶⁰, jako nadrzędny akt wewnętrzny regulujący bieżącą działalność Uczelni, jednoznacznie wskazuje, jakie osoby są odpowiedzialne za efektywne gospodarowanie powierzonymi składnikami majątkowymi – są to osoby, którym powierzone zostało mienie. Skala prowadzonej działalności, a także ilość składników majątkowych pozostających na stanie Uczelni, czyni praktycznie niemożliwym zapewnienie bezpośredniego nadzoru nad wszystkimi składnikami majątku rzeczowego i niematerialnego. Przekazanie go w zarząd użytkowników pól spisowych oznacza obdarzenie ich zaufaniem i oczekiwaniem, że w sytuacji, gdy posiadany przez nich majątek utraci cechy przydatności – zostanie to zgłoszone zgodnie z obowiązującym w Uczelni trybem wewnętrznym. W przypadku składników rzeczowych – zapewnia to spis z natury realizowany w cyklu 3-letnim (tj. częściej niż wynikałoby to z wymogów prawnych określonych w ustawie o rachunkowości). W przypadku składników niematerialnych proces weryfikacji realizowany jest w trybie zapytań, który obciążony jest subiektywizmem oceny udzielającego odpowiedzi, co do faktycznej przydatności danego składnika majątku i jego bieżącego wykorzystywania. Zauważył ponadto, że informacja w zakresie aktualnego stanu faktycznego wykorzystania mienia Uczelni, tj. m.in. wnip, dostępna będzie

⁶⁰ Rozdział VIII. Mienie Politechniki i gospodarka finansowa Obwieszczenie Nr 1/2020 Rektora Politechniki Lubelskiej z dnia 26 maja 2020 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu Statutu Politechniki Lubelskiej, ze zm.

po zakończeniu trwającego procesu weryfikacji w tym zakresie, planowanego na 30 listopada 2025 r.

(akta kontroli tom I str. 479-533; tom II str. 295-315; tom III str. 137-144)

5. Nieujęcie w ewidencji wnip/wnip o niskiej wartości licencji, praw majątkowych na łączną kwotę 2 208 885,66 zł, zakupionych w wyniku realizacji zadania *Nowoczesna platforma zaawansowanych usług PL (PZU)*⁶¹, za których dostarczenie i wdrożenie PL zapłaciła na podstawie dwóch faktur tj. FS-SIT/00000066/2021/03 z 31 marca 2021 r. i FS-SIT/00000050/2021/12 z 22 grudnia 2021 r.

Zgodnie z art. 3 ust 1 pkt 14 lit. a ustawy o rachunkowości przez wartości niematerialne i prawne - rozumie się, z zastrzeżeniem pkt 17, nabyte przez jednostkę, zaliczane do aktywów trwałych, prawa majątkowe nadające się do gospodarczego wykorzystania, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, przeznaczone do używania na potrzeby jednostki, a w szczególności: autorskie prawa majątkowe, prawa pokrewne, licencje, koncesje. Według zasad rachunkowości w PL, składniki majątkowe, których cena nabycia lub koszt wytworzenia wynosi od 1500 zł do 10 000 zł i okres użytkowania wynosi co najmniej rok, zalicza się do środków trwałych lub wnip o niskiej wartości.

Kwestor wyjaśniła, że nie są jej znane powody nieujęcia w ewidencji wnip zakupu licencji udokumentowanego fakturą FS-SIT/00000066/2021/03, ponieważ w PL pracuje od 1 czerwca 2021 r. W odniesieniu do faktury FS-SIT/00000050/2021/12 (poz. od 1 do 15) wskazała, że w przypadku:

- Poz. 1, od 3 do 8, od 10 do 13 – zgodnie z opisem faktury dotyczą one realizacji usług wdrożenia systemów i portali oraz dotyczących ich testów i szkoleń pracowników, przy czym ww. są wycenione w każdej z tych pozycji jedną zbiorczą kwotą. Osoba dokonująca ewidencji dokumentów księgowych ujęła przedmiotowy zakup zgodnie z zapisami umowy o dofinansowanie, tj. jako nabycie kompleksowej usługi. Zauważyła, że faktura datowana jest pół roku później niż dokument zakupu licencji, których dotyczą ww. usługi, a przepisy prawa nie przewidują możliwości zwiększania wartości początkowej wnip oraz wskazują, że warunkiem wystarczającym do uznania składnika majątku za wnip jednostki jest jego przydatność gospodarcza, a nie „zdatność do używania”. Podsumowała, że sposób zawarcia umowy, zgodnie z którym moment nabycia autorskiego prawa majątkowego został wyraźnie oddzielony i zafakturowany od później realizowanego wdrożenia, zdeterminował sposób ujęcia dowodów księgowych w ewidencji rachunkowej – gdyby przedmiotowa umowa została skonstruowana w taki sposób, że wykonawca wystawiłby fakturę za zrealizowane prace wdrożeniowe, po ich zakończeniu w tej samej dacie nastąpiłoby również nabycie licencji – wówczas wartość początkowa w ewidencji wnip obejmowałaby wszystkie nakłady poniesione na zakup licencji i jej wdrożenie.
- Poz. 2, dotyczącej przygotowania i wdrożenia systemu pocztowego – nieujęcie w ewidencji wynikało z niskiej, wynoszącej 107,04 zł ceny jednostkowej licencji.
- Poz. 9, dotyczącej przygotowania i wdrożenia elektronicznego obiegu dokumentów związanych z procesem kształcenia – nieujęcie w ewidencji wnip spowodowane było przyjęciem, że pozycja ta dotyczy zakupu usługi (zgodnie z brzmieniem umowy o dofinansowanie) oraz nieprzekazaniem

⁶¹ Realizowanego w ramach projektu rozwoju PL na podstawie umowy nr BZP/11/2021 z 18 lutego 2021 r.

umowy wraz z dokumentami zakupu pracownikowi działu zakupów. Przy czym ze względu na upływ czasu nie jest możliwe jednoznaczne wskazanie, z jakiego powodu stosowna informacja nie została przekazana ww. pracownikowi przez jednostkę realizującą przedmiotowy zakup, kierownika projektu lub pracownika Kwestury, odpowiedzialnego za ewidencję projektu.

- Poz. 15, dotyczącej oprogramowania niezbędnego do prawidłowego działania wdrażanych usług – przyczyną nieujęcia w ewidencji była informacja, wynikająca z opisu do tej pozycji faktury o zakupie wyposażenia niezbędnego do wdrożenia zaplanowanych usług, w związku z czym w chwili księgowego ujmowania dokumentu osoby odpowiedzialne za ujęcie faktury w księgach rachunkowych potraktowały zakupy wykazane w ww. pozycji jako zakupy wyposażenia. Kwestor dodała, że szczegółowa wiedza o zakupionych w tej pozycji licencjach (ich nazwy umożliwiające jednoznaczną identyfikację składników majątku) została uzyskana dopiero w trakcie trwającej kontroli NIK.

W kolejnych wyjaśnieniach kwestor stwierdziła, że w celu zapewnienia rzetelnego i pełnego obrazu posiadanych przez PL składników wnip, w tym nabytych w trakcie realizacji projektu rozwoju PL podjęta została decyzja o wprowadzeniu wszystkich zakupionych w ramach jego realizacji składników majątku do ewidencji wnip. Do kontroli przedłożyła dowody OT oraz wykaz pozycji aktywów ujętych w księgach rachunkowych PL zakupionych w ramach ww. projektu na kwotę 5 497 373,07 zł.

Rektor wyjaśnił m.in., że do zaistnienia wątpliwości w zakresie ujęcia tych składników w księgach rachunkowych, z dużym prawdopodobieństwem przyczyniły się ograniczenia i niedoskonałości w wymianie informacji pomiędzy jednostkami organizacyjnymi Uczelni i/lub jej pracownikami: opracowującymi wnioski o dofinansowanie, przygotowującymi opisy przedmiotu zamówienia nabywanych komponentów; dokonującymi rozliczeń finansowo-księgowych. Niewątpliwie mógł do nich również przyczynić się fakt braku doświadczenia pracowników Uczelni w realizacji dużych projektów zewnętrznych związanych z zakupami systemów informatycznych; projekt, w ramach którego zostały zakupione przedmiotowe składniki majątku, był jednym z niewielu projektów o takim charakterze w PL, a dodatkowo jego realizacja i rozliczanie przypadły na okres pandemii COVID-19, w trakcie której wymiana informacji w Uczelni była istotnie ograniczona, m.in. ze względu na liczne zwolnienia lekarskie pracowników, obowiązkowe kwarantanny oraz ograniczony tryb pracy (praca zmianowa). Dodał, że w jego ocenie możliwe jest wprowadzenie działań usprawniających obieg dokumentów w PL i działania takie są aktualnie realizowane (wdrożenie systemu Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją). Dodatkowo, w świetle ustaleń kontroli, racjonalnym wydaje się dodatkowe przeszkolenie pracowników zaangażowanych w rozliczenia związane z nabywaniem materialnych i niematerialnych składników majątku. Wdrożenie opisanych mechanizmów nadzoru będzie w PL sukcesywnie realizowane. Dodał, że w odniesieniu do danych finansowo-księgowych istnieją zewnętrzne mechanizmy kontrolne, tj. coroczna obowiązkowa weryfikacja danych zamieszczonych w księgach rachunkowych i sprawozdaniu finansowym Uczelni przez niezależnych biegłych rewidentów. Wobec braku sygnałów o wątpliwościach co do prawidłowości sposobu ujęcia rozliczeń zakupów,

zrealizowanych w ramach projektu rozwoju PL, nie jest w stanie w bardziej szczegółowy sposób odnieść się do ustaleń kontroli w powyższym zakresie.

(akta kontroli tom I str. 241-250, 373-433, 494-503, 508-516, 573-587;
tom II str. 297-320)

6. Nieterminowe uregulowanie zobowiązania za dostarczone oprogramowanie.

Ustalono, że zobowiązanie wynikające z faktury FVP/0291/DzO/06/2020 z 15 czerwca 2020 r. w kwocie 14 058,90 zł (z terminem płatności do 29 czerwca 2020 r.) za oprogramowanie Wolfram Modeling & Simulation Suite Standard v12.1. Edu, z rocznym kontraktem serwisowym uregulowano 6 października 2020 r., tj. z opóźnieniem wynoszącym 99 dni. Program przyjęto do ewidencji wnip na podstawie OT nr 2020/189 z 30 czerwca 2020 r.

Kwestor wyjaśniła, że nie są jej znane przyczyny opóźnienia w płatności zobowiązania za ww. oprogramowanie. Poinformowała, że analiza dokumentów związanych z jego zakupem i przyjęciem do ewidencji, wskazuje, że faktura wpłynęła do Centrum Informatycznego 10 lipca 2020 r., a następnie ponownie 1 października 2020 r. (tą datę nosi także potwierdzenie realizacji zakupu zgodnie z obowiązującymi procedurami zakupowymi na rewersie faktury). Poprzednia kwestor stwierdziła, że mając na uwadze brak dostępu do dokumentacji oraz znaczny upływ czasu od dnia zakończenia pracy w PL, nie może udzielić wyjaśnień w przedmiotowej sprawie. Rektor wskazał, że nie są mu znane przyczyny opóźnienia w realizacji ww. płatności.

(akta kontroli tom I str. 254-255, 421-433, 627-628, 632; tom II str. 297-315)

7. Ewidencjonowanie w księgach rachunkowych operacji gospodarczych, dotyczących przyjęcia wnip, na podstawie niezatwierdzonych dowodów księgowych.

Na przekazanych do kontroli dowodach księgowych, dotyczących przyjęcia wnip⁶² widniały jedynie podpisy: użytkownika i osoby, która opracowała dowód, podczas gdy zgodnie z art. 14 ust. 2 ustawy o rachunkowości sposób dokonywania zapisów w dzienniku powinien umożliwiać ich jednoznaczne powiązanie ze sprawdzonymi i zatwierdzonymi dowodami księgowymi.

Rektor poinformował, że ani firmy audytorskie ani biegli rewidenci, którzy wydawali opinie o sprawozdaniach finansowych Uczelni w okresie objętym kontrolą nie zgłaszali w żadnej, pisemnej czy ustnej formie, jakichkolwiek uwag, wątpliwości czy wytycznych w zakresie sposobów dokumentowania operacji gospodarczych. Brak uwag niezależnych audytorów dla osób odpowiedzialnych za prowadzenie ksiąg rachunkowych i nadzór nad ich prowadzeniem, stanowił potwierdzenie ich organizacji zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i statutem PL.

Zauważył, że mając na uwadze znane wyniki działań kontrolnych NIK, doprecyzowanie w regulacjach wewnętrznych Uczelni formy potwierdzania realizacji czynności z zakresu weryfikacji merytorycznej i formalno-rachunkowej w odniesieniu do dokumentów OT pozwoli uniknąć ewentualnych wątpliwości co do faktu dokonywania tych czynności w przyszłości.

Kwestor wyjaśniła, że od 4 sierpnia 2025 r. dokumenty stanowiące podstawę dokonywania zmian w ewidencji środków trwałych oraz wnip w PL zostały uzupełnione o podpis osoby zatwierdzającej ujęcie ich w księgach rachunkowych Uczelni. Zatwierdzenie dokonywane jest po merytorycznej i formalno-

⁶² Do 21 sierpnia 2025 r.

rachunkowej weryfikacji tych dowodów księgowych przez osobę posiadającą kompetencje w ww. zakresie, której zakres czynności został uzupełniony o wskazane powyżej obowiązki.

(akta kontroli tom I str. 263, 271, 576-578; tom II str. 297-320)

8. Nieuwzględnienie w planie zamówień publicznych ani w jego aktualizacjach zamówień na wdrożenie systemu bezpieczeństwa oraz aplikację mobilną.

W planie zamówień na 2022 r. nie uwzględniono postępowań o udzielenie zamówienia na wdrożenie systemu bezpieczeństwa oraz na aplikację mobilną, co stanowiło naruszenie art. 23 ust. 1 i 4 ustawy Pzp, według którego zamawiający publiczni, nie później niż w terminie 30 dni od dnia przyjęcia budżetu lub planu finansowego, sporządzają plan postępowań o udzielenie zamówień, jakie przewidują przeprowadzić w danym roku finansowym, a plan zamieszcza się w BZP (ust. 1); zamawiający zapewnia aktualność planu postępowań o udzielenie zamówień, aktualizację planu zamieszcza się w BZP oraz na stronie internetowej zamawiającego (ust. 4).

Pierwsza wersja planu postępowań o udzielenie zamówień publicznych na 2022 r. została zamieszczona w BZP 26 lipca 2022 r., podczas gdy ogłoszenie o zamówieniu na wdrożenie systemu bezpieczeństwa zamieszczono na stronie PL 31 stycznia 2022 r.⁶³ oraz 25 marca 2022 r., a na aplikację mobilną 26 kwietnia 2022 r.⁶⁴ oraz 14 czerwca 2022 r. Ponadto przedmiotowe postępowania rozstrzygnięto przed publikacją pierwszej wersji planu postępowań o udzielenie zamówień na 2022 r.

Prorektor ds. cyfryzacji i komercjalizacji wyjaśnił m.in., że dokument *Plan postępowań o udzielenie zamówień publicznych w PL* jest tworzony na podstawie informacji dostarczanych do Biura Zamówień Publicznych PL⁶⁵ przez kierowników jednostek organizacyjnych Uczelni oraz kierowników projektów realizowanych w PL. Pomimo braku umieszczenia ww. zakupów w planie postępowań oraz w jego aktualizacjach, same zakupy zostały prawidłowo zakwalifikowane pod względem proceduralnym, tj. zostały ogłoszone i procedowane we właściwym trybie wymaganym przez Pzp.

(akta kontroli tom III str. 32-33, 759 plik 004)

9. Niesporządzenie protokołu z postępowania o udzielenie zamówienia na wdrożenie systemu bezpieczeństwa.

Stwierdzono brak protokołu z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na system bezpieczeństwa, co stanowiło naruszenie art. 71 ust. 1 Pzp, zgodnie z którym zamawiający dokumentuje przebieg postępowania o udzielenie zamówienia, sporządzając w jego toku protokół postępowania.

Prorektor ds. cyfryzacji i komercjalizacji wyjaśnił, że nie są znane okoliczności, z powodu których protokół z postępowania nie został sporządzony. Niemniej jednak wprowadzono listy kontrolne, które umożliwiają weryfikację kompletności dokumentacji postępowań, aby w przyszłości zapobiegać podobnym sytuacjom. BZP PL zadeklarowało, że sporządzi brakujący protokół z datą bieżącą.

(akta kontroli tom III str. 130, 758 plik 004)

⁶³ Postępowanie to unieważniono. Ogłoszenie o unieważnieniu postępowania z 15 marca 2022 r.

⁶⁴ Postępowanie unieważniono. Zawiadomienie o unieważnieniu postępowania z 18 maja 2022 r.

⁶⁵ Dalej: BZP PL.

10. Nieterminowe opublikowanie ogłoszenia o wykonaniu umowy zawartej w wyniku zamówienia na wdrożenie systemu bezpieczeństwa.

Wykonanie umowy dotyczącej zamówienia na wdrożenie systemu bezpieczeństwa nastąpiło 9 grudnia 2022 r., a ogłoszenie o wykonaniu umowy zamieszczono 17 kwietnia 2025 r., w trakcie kontroli NIK, tj. po przekroczeniu ustawowego terminu o 27 miesięcy oraz osiem dni⁶⁶, co stanowiło naruszenie art. 448 Pzp, zgodnie z którym zamawiający, w terminie 30 dni od wykonania umowy, zamieszcza w BZP ogłoszenie o wykonaniu umowy, na zasadach określonych w dziale III rozdziale 2 Pzp.

Prorektor ds. cyfryzacji i komercjalizacji wyjaśnił, że protokół odbioru wykonania usługi wpłynął do BZP PL 10 kwietnia 2025 r., a raport z realizacji umowy 16 kwietnia 2025 r. Dopiero na podstawie przekazanego raportu BZP PL mogło sporządzić ogłoszenie o wykonaniu umowy w BZP. Zgodnie z § 18 regulaminu udzielania zamówień publicznych z dnia 2 stycznia 2023 r.⁶⁷ właściwa jednostka organizacyjna lub osoba wyznaczona przez tę jednostkę sporządza raport z realizacji zamówienia, w którym dokonuje oceny tej realizacji. Raport ten sporządza się w formie pisemnej w terminie 14 dni od dnia sporządzenia protokołu odbioru lub uznania umowy za wykonaną albo rozwiązania umowy w wyniku złożenia oświadczenia o jej wypowiedzeniu albo odstąpieniu od niej. Raport przedkładany jest do BZP PL przez jednostkę organizacyjną lub osobę upoważnioną przez tę jednostkę.

NIK zauważa, że naruszenie Pzp było związane z nieprzebrzeganiem obowiązujących w Uczelni regulacji wewnętrznych dotyczących udzielania zamówień publicznych.

(akta kontroli tom III str. 173, 758 plik 003)

OCENA CZĄSTKOWA

Decyzje o zakupie systemów informatycznych były uzasadnione potrzebami i możliwościami uczelni, jednak przed ich podjęciem nie przeprowadzono udokumentowanego przeglądu zasobów kadrowych, warunkujących skuteczne i terminowe ich wdrażanie oraz odbiór. Postępowania o udzielenie zamówień na wdrożenie systemu bezpieczeństwa i aplikacji mobilnej przeprowadzono oraz wybrano wykonawców zgodnie z Pzp. Stwierdzono jednak nieprawidłowości polegające na niesporządzeniu protokołu z postępowania, nieterminowym opublikowaniu ogłoszenia o wykonaniu umowy oraz nieuwzględnieniu w planie dwóch objętych kontrolą zamówień. Przypadki naruszenia ustawy o rachunkowości, dotyczące ewidencji księgowej wnip, polegały na: nieujęciu w ewidencji zakupionych w 2021 r. praw majątkowych na łączną kwotę 2,2 mln zł; ujmowaniu w ewidencji 12 wnip (o wartości początkowej 319,8 tys. zł) spośród 30 badanych, pomimo ich niewykorzystywania lub upływu okresu, na który zostały zakupione; zawyżeniu wartości wnip w związku z ujęciem w ewidencji aktualizacji jednej z nich (7 tys. zł) oraz przyjęciu dla dwóch wnip niezgodnej z przepisami stawki amortyzacyjnej; ujmowaniu w księgach operacji gospodarczych dotyczących wnip na podstawie niezatwierdzonych dowodów księgowych; niezgodnieniu wartości odpisów amortyzacyjnych ujętych w ewidencji pomocniczej z kwotą tych odpisów ujętą na koncie księgi głównej i nieudokumentowaniu inwentaryzacji wnip na koniec 2020 r. W jednym przypadku Uczelnia dokonała nieterminowej zapłaty zobowiązania za zakupione oprogramowanie.

⁶⁶ Termin publikacji informacji o wykonaniu umowy przypadają najpóźniej 8 stycznia 2023 r., tj. 30 dni od odbioru przedmiotu zamówienia.

⁶⁷ Dalej: regulamin BZP.

2. Wdrożenie i użytkowanie nowych systemów informatycznych i teleinformatycznych

Opis stanu faktycznego

2.1. W latach 2020-2025 (do 31 marca 2025 r.) zrealizowane zostały lub były w trakcie realizacji⁶⁸ umowy dotyczące wdrożenia, utrzymania lub rozwoju systemów informatycznych/teleinformatycznych (bądź umowy powiązane z tymi usługami) na łączną kwotę 20 015,2 tys. zł, tj. m.in. umowy na kwoty:

- 5497,4 tys. zł, nr BZP/11/2021, zawarta 18 lutego 2021 r. na dostawę, rozbudowę i wdrożenie systemów informatycznych z uruchomieniem e-usług w ramach realizowanego projektu, stanowiącego element zadania 3 pod nazwą *Nowoczesna platforma zaawansowanych usług PL*;
- 1497,4 tys. zł, nr BZP/123/2022, zawarta 27 czerwca 2022 r. na dostawę, rozbudowę i wdrożenie systemów informatycznych z uruchomieniem e-usług w ramach realizowanego projektu, stanowiącego element zadania 5 pod nazwą *Modernizacja systemu do zarządzania finansami PL*;
- 799,8 tys. zł, nr BZP/118/2022, zawarta 10 czerwca 2022 r. na wdrożenie systemu bezpieczeństwa;
- 571,9 tys. zł, nr BZP/133/2022, zawarta 13 lipca 2022 r. na aplikację mobilną.
(akta kontroli tom I str. 11-12, 321-336, 373-405; tom II str. 241-250)

Szczegółowym badaniem kontrolnym objęto dwie umowy, zawarte w wyniku badanych w poprzednim obszarze, postępowań o zamówienie publiczne, tj. umowę na system bezpieczeństwa i umowę na aplikację mobilną.

(akta kontroli tom III str. 644-698)

2.2. Przedmiotem umowy na system bezpieczeństwa, zawartej 10 czerwca 2022 r., było wdrożenie takiego systemu, obejmującego w szczególności: dostarczenie wymaganych licencji, przeprowadzenie analizy i opracowanie koncepcji systemu, konfigurację i przygotowanie systemu do testów, przeprowadzenie testów wspólnie z zamawiającym, uruchomienie systemu, a także przeprowadzenie szkoleń dla administratorów i użytkowników. Wykonawca zobowiązał się ponadto do zapewnienia utrzymania systemu w ramach gwarancji jakości przez okres 12 miesięcy od dnia podpisania protokołu odbioru. Z tytułu realizacji umowy wykonawcy przysługiwało wynagrodzenie w wysokości 650 238 zł netto tj. 799 792,74 zł brutto. Umowę zawarto na okres 18 miesięcy, a jej wykonanie podzielono na dwa etapy:

- etap I – wdrożenie systemu, w terminie do 6 miesięcy od dnia zawarcia umowy, tj. od 10 czerwca 2022 r. do 10 grudnia 2022 r.;
- etap II – utrzymanie i wsparcie systemu, w okresie 12 miesięcy od dnia podpisania protokołu odbioru, tj. od 9 grudnia 2022 r. do 9 grudnia 2023 r.

Proces wdrożenia został podzielony na cztery obszary: analizy – opracowanie dokumentacji elektronicznej organizacji oraz konfigurację mechanizmów oceny ryzyka; detekcji – instalacja i konfiguracja modułu SIEM; reakcja – instalacja i konfiguracja modułu SOAR; ochrony danych osobowych – zainstalowanie modułu ochrony danych i zintegrowanie go z pozostałymi elementami systemu.

Odbioru końcowego systemu dokonano 9 grudnia 2022 r., zgodnie z terminem wynikającym z umowy. System dopuszczono do eksploatacji w Uczelni z naruszeniem obowiązujących regulacji wewnętrznych, tj. w sytuacji braku stosownego świadectwa, co zostało szerzej opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

Harmonogram realizacji wdrożenia systemu przewidywał trzy etapy, termin zakończenia etapu I – 31 sierpnia 2022 r., etapu II – 14 października 2022 r., zaś etapu III – 21 listopada 2022 r. Zgodnie z zapisami umowy wykonawca zobowiązany był do przeprowadzenia szkoleń administratorów i użytkowników, które miały rozpocząć się najpóźniej w fazie konfiguracji systemu i zakończyć do momentu uruchomienia produkcyjnego. Obowiązek ten nie został jednak zrealizowany w przewidzianych terminach. Wystąpiły opóźnienia w poszczególnych fazach realizacji, wynikające z przyczyn leżących po stronie zamawiającego (co szerzej opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”).

Wykonawca, realizując postanowienia umowy, przekazał wszystkie prawa do korzystania z systemu na podstawie niewyłącznej, nieograniczonej czasowo i nieograniczonej terytorialnie licencji, dokumentację systemową, kontrakty supportowe oraz instrukcje obsługi systemu.

(akta kontroli tom III str. 208 plik 1, 2, 353-388, 668-698)

Przedmiotem umowy, zawartej 13 lipca 2022 r., było zaprojektowanie, wykonanie, uruchomienie i serwis gwarancyjny aplikacji mobilnej pod roboczą nazwą „PL – uczelnia dostępna” wraz z udzieleniem licencji na jej użytkowanie. Przedmiot umowy miał posiadać funkcjonalności szczegółowo określone w OPZ. Wynagrodzenie, przysługujące wykonawcy z tytułu realizacji całości umowy, obejmujące przeniesienie autorskich praw majątkowych do aplikacji oraz usługę wsparcia serwisowego, zostało ustalone na kwotę 465 000 zł netto, tj. 571 950 zł brutto. Rozliczenie przewidziano w systemie płatności częściowych za etap I i II oraz płatności końcowej po wykonaniu etapu III. Końcowe było wymagalne dopiero po spełnieniu w całości czynności określonych w OPZ, w tym po prawidłowym zakończeniu etapu III. Umowa została zawarta na okres dziewięciu miesięcy, tj. od 13 lipca 2022 r. do 13 kwietnia 2023 r., z zastrzeżeniem, że wsparcie techniczne miało być świadczone przez 36 miesięcy od daty odbioru końcowego. Z uwagi na znaczne wydłużenie wdrożenia modułu planu zajęć⁶⁹ 8 marca 2023 r. podpisano aneks⁷⁰, na podstawie którego termin realizacji wydłużono z dziewięciu do 13 miesięcy, a opis prac etapu III zmieniono w ten sposób, że obejmował on pełną funkcjonalność aplikacji w zakresie wszystkich modułów, przekazanie dokumentacji, przeprowadzenie odbioru końcowego oraz realizację szkoleń w terminie do 13 sierpnia 2023 r.

Odbiór prac następował etapami:

- Etap I, odebrany 13 października 2022 r.⁷¹, obejmował m.in. wykonanie aplikacji mobilnej i internetowej, integrację aplikacji GMS⁷², przygotowanie projektu logo, redakcję opisów aplikacji do sklepów, stworzenie czterech grafik w różnych rozdzielczościach opisujących funkcjonalności, opracowanie typów użytkowników i ich parametryzację, proces wdrożenia użytkownika, menu aplikacji mobilnej, interaktywną mapę kampusu w technologii 3D, interaktywną mapę 3D wnętrza szkoły, listę użytkowników oraz mechanizmy blokowania i usuwania użytkownika. Projekt interfejsu miał być zgodny z wymaganiami WCAG 2.1. Protokół odbioru tego etapu został podpisany przez przedstawicieli zamawiającego powołanych do zespołu odbiorowego przez Rektora, w tym przewodniczącego zespołu oraz kierownika projektu.

⁶⁹ Uzasadniające konieczność zawarcia aneksu w trybie art. 455 ust. 1 pkt 4 Pzp oraz na podstawie § 11 ust. 1 pkt 1 umowy.

⁷⁰ Aneks nr 1/2023 do umowy BZP/133/2022 r. z 13 lipca 2022 r.

⁷¹ Protokół odbioru częściowego (etap I).

⁷² Android z Google Mobile Service.

- Etap II, odebrany 13 stycznia 2023 r.⁷³, obejmował wykonanie aplikacji mobilnej iOS, integrację aplikacji HMS⁷⁴, umożliwienie testów alfa i beta na wybranych grupach użytkowników, wdrożenie funkcji „prośba o pomoc”, listy aktualnych wydarzeń, listy problemów oraz zgłoszeń usterek. W ramach odbioru członkowie ww. zespołu stwierdzili zgodność przedmiotu odbioru z umową.
- Etap III końcowy, odebrany 11 sierpnia 2023 r.⁷⁵, obejmował m.in. wdrożenie wielojęzyczności, umieszczenie aplikacji w sklepach (test i realease⁷⁶), uruchomienie modułu planu zajęć oraz możliwość wysyłania powiadomień push, ale nie został w pełni zrealizowany. Wykonawca przekazał dokumentację projektową, przeprowadził szkolenia i przekazał instrukcje użytkownika.

Stwierdzono, że w chwili odbioru końcowego aplikacja nie spełniała kluczowych wymagań OPZ, w tym w zakresie funkcjonalnym (brak uruchomienia pełnego modułu planu zajęć), нефункциональным (brak umieszczenia pakietów aplikacji w sklepach), a przede wszystkim w zakresie zgodności z wytycznymi WCAG 2.1 oraz z ustawą o dostępności cyfrowej. Pomimo niespełnienia warunku odbioru, wynikającego z OPZ i umowy, dokonano odbioru aplikacji i płatności końcowej (co szerzej opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”).

Wynagrodzenie wykonawcy zostało w kwocie łącznej 571 950 zł wypłacone ze środków projektu POWER z 2021 r. i ujęte jako kwalifikowalne i podlegające refundacji we wnioskach o płatność.

System dopuszczono do eksploatacji z naruszeniem obowiązujących regulacji wewnętrznych (co szerzej opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”).

W Uczelni, celem zabezpieczenia prawidłowości realizacji wdrożenia i odbioru ww. systemów informatycznych, Rektor powołał zespoły merytoryczne. Do głównych kompetencji członków zespołów, powołanych przez Rektora zarządzeniami nr: R-73/2022⁷⁷ i 76/2022⁷⁸, należało m.in. sprawowanie kontroli i nadzoru nad przebiegiem realizacji wdrożenia. Zespoły te nierzetelnie realizowały powierzone im zadania i w niewystarczającym stopniu pełniły nadzór nad ich realizacją (co szerzej opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”).

(akta kontroli tom III str. 49-89, 604-625, 644-667)

2.4. Płatności za wdrożenie systemu bezpieczeństwa dokonano zgodnie z postanowieniami umowy, zaś zapłata wynagrodzenia końcowego za aplikację mobilną nastąpiła po 77 dniach od daty odbioru końcowego, pomimo że zgodnie z § 6 ust. 6 zawartej z jej dostawcą umowy powinna nastąpić w terminie 21 dni od daty podpisania bez zastrzeżeń protokołu odbioru końcowego, na podstawie doręczonej zamawiającemu faktury VAT. Odbioru końcowego aplikacji (bez zastrzeżeń) dokonano 11 sierpnia 2023 r., wykonawca fakturę wystawił

⁷³ Protokół odbioru częściowego (etap II).

⁷⁴ Android z Huawei Mobile Service.

⁷⁵ Protokół odbioru końcowego (etap III).

⁷⁶ Etapy procesu tworzenia aplikacji mobilnej obejmującego testy, a po uzyskaniu pozytywnych wyników - publikację (release) aplikacji w sklepach internetowych.

⁷⁷ Zarządzenie nr R-73/2022 Rektora Politechniki Lubelskiej z 13 lipca 2022 r. w sprawie powołania Zespołu ds. wdrożenia modułu „Wdrożenie systemu bezpieczeństwa” w ramach projektu pt.: „Zintegrowany Program Rozwoju Politechniki Lubelskiej – część druga”. Dalej: zespół ds. systemu bezpieczeństwa.

⁷⁸ Zarządzenie nr 76/2022 Rektora Politechniki Lubelskiej z 9 maja 2022 r. w sprawie powołania Zespołu ds. realizacji obowiązków Politechniki Lubelskiej dotyczących aplikacji mobilnej „PL-Uczelnia dostępna” – Program rozwoju Politechniki Lubelskiej. Dalej: zespół ds. aplikacji mobilnej.

16 października 2023 r. (jest to również wskazana w fakturze data dostawy/wykonania usługi), zobowiązanie z powyższego tytułu Uczelnia uregulowała 27 października 2023 r. Aplikację mobilną przyjęto do wnip dopiero w trakcie kontroli NIK (co szerzej opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”).

Kwestor wyjaśniła, że zobowiązanie wynikające z ww. faktury zostało uregulowane przed wskazanym w tej fakturze terminem płatności. Nadmieniła, że umowa na wykonanie aplikacji nie zawiera numeru rachunku bankowego wykonawcy, a zapisy § 5 ust. 4 ww. umowy stanowią, że rachunek bankowy do realizacji płatności wskazany zostanie w fakturze wystawionej przez wykonawcę. Stwierdziła, że PL nie są znane powody opóźnienia w wystawieniu przez wykonawcę ww. faktury. W przypadku nieprzekazania Uczelni faktur za dostarczone towary lub wykonane usługi, realizowane są procedury nawiązywania kontaktu z wykonawcami w celu uzyskania stosownego dokumentu przez jednostkę realizującą przedmiotowy zakup. Działania takie najczęściej prowadzone są w drodze kontaktu telefonicznego i/lub mailowego, jednakże nie są archiwizowane dokumenty potwierdzające realizację ww. czynności.

(akta kontroli tom I str. 321-339, 367-369, 469-477, 494-503)

2.5. Zgodnie z § 3 umowy wykonawca zapewnił utrzymanie systemu bezpieczeństwa w ramach gwarancji jakości przez okres 12 miesięcy od daty podpisania protokołu odbioru końcowego, tj. do grudnia 2023 r. W przypadku aplikacji mobilnej 36-miesięczny okres wsparcia serwisowego i gwarancji rozpoczął się z dniem odbioru końcowego, tj. 11 sierpnia 2023 r.

Prorektor ds. cyfryzacji i komercjalizacji wyjaśnił, że w przypadku systemu bezpieczeństwa nie wystąpiły awarie. Jedynym kosztem, który poniosła Uczelnia, było uaktualnienie oprogramowania do nowszej wersji na podstawie umowy nr BZP/31/2024, zawartej po przeprowadzeniu postępowania na przedłużenie wsparcia dla systemu. Przedłużenie wsparcia nastąpiło po wygaśnięciu umowy na wdrożenie systemu bezpieczeństwa. Aplikacja mobilna znajduje się w okresie wsparcia i utrzymania, realizowanego na serwerach wykonawcy, gwarantowanego umową. W badanym okresie wykonawca zapewniał wsparcie dla aplikacji oraz rozwiązywał pojawiające się problemy z jej funkcjonowaniem.

W zakresie trwających prac nad aplikacją mobilną kierownik projektu wyjaśniła, że posiada wiedzę o aktualnie zgłaszanych poprawkach i uwagach do wykonawcy. Kierownik Centrum Informatycznego przedłożył w trakcie kontroli zestawienie, z którego wynikało, że w okresie od 29 lutego 2024 r. do 27 lipca 2025 r. przekazano wykonawcy 12 zgłoszeń⁷⁹, z których 10 dotyczyło błędów technicznych, wynikających z dostosowania aplikacji do wytycznych WCAG 2.1, jeden błędu merytorycznego, polegającego na dostosowaniu do zapisów ustawy o dostępności cyfrowej oraz jeden błędu funkcjonalnego.

(akta kontroli tom III str. 143, 179, 208 plik 001,002, 210, 668-683)

W trakcie oględzin systemu bezpieczeństwa stwierdzono, że kluczowe funkcjonalności określone w OPZ zostały zrealizowane i funkcjonowały operacyjnie. Interfejs systemu umożliwiał wizualizację danych, dotyczących infrastruktury teleinformatycznej⁸⁰ oraz szczegółową inspekcję zasobów IT (typ,

⁷⁹ Z czego 67% po wszczęciu kontroli NIK.

⁸⁰ W tym: map logicznych sieci z podziałem na strefy LAN /WAN /DMZ , map bezpieczeństwa (IDS/IPS, SIEM, zapory, systemy antywirusowe), map powiązań między urządzeniami i procesami (np. procesy

adres IP, właściciel, status) i ich edycję z poziomu mapy logicznej. System posiadał funkcjonalności w zakresie przetwarzania danych osobowych, wspierał definiowanie reguł komunikacji sieciowej, prezentował ścieżki ataku w formie map logicznych, posiadał zestaw predefiniowanych playbooków reakcji na typowe incydenty (phishing, malware, anomalie), uwzględniał aktualny stan sieci na podstawie dokumentacji elektronicznej⁸¹, umożliwiał klasyfikację zbiorów informacji pod kątem wrażliwości i ich powiązania z procesami biznesowymi. Nie zaprezentowano funkcjonalności zbierania i przechowywania wskaźników kompromitacji (IOC). System posiadał taką funkcjonalność, jednak ze względu na znaczną trudność operacji, klasyfikacji zbiorów dokonywał dostawca oprogramowania w ramach wsparcia.

System bezpieczeństwa był dostępny dla użytkowników zgodnie z zakładanym przeznaczeniem. System SIEM oraz moduły towarzyszące umożliwiały równoczesną pracę pięciu operatorom (docelowo ich liczba będzie przekraczać 10) oraz obejmowały monitoringiem ponad 1000 zasobów IT. W trakcie kontroli do systemu podłączonych było 995 asetów⁸², jeden kolektor i jeden serwer główny obsługujący system. System ten posiadał panel administracyjny i operatorski skonfigurowany w zależności od uprawnień, dostępny przez stronę internetową oraz przez aplikację portable. Był również aktualizowany do nowszej wersji – wprowadzono XDR oraz nowe aplikacje portable.

(akta kontroli tom III str. 186-196, 209 plik 001, 002)

Oględzin aplikacji mobilnej w zakresie spełnienia wymogów funkcjonalnych, w szczególności zgodności z ustawą o dostępności cyfrowej oraz standardem WCAG 2.1, dokonano na telefonie i koncie pracownika wyznaczonego przez PL. W trakcie oględzin stwierdzono:

- zamieszczenie w sposób dostępny cyfrowo deklaracji dostępności aplikacji mobilnej, o której mowa w art. 10 ust. 1 i 9 ww. ustawy, według widniejących w systemie danych, w dniu 5 czerwca 2025 r.⁸³;
- niespełnienie wytycznych WCAG 2.1, tj. m.in.: *Alternatywa tekstowa* – brak opisów dla części grafik; *Możliwość adaptacji* – aplikacja dostępna jedynie w orientacji pionowej; *Rozróżnialność* – brak kontrastu w podstronach menu; *Wystarczająca ilość czasu* – brak możliwości zatrzymania karuzeli graficznej; *Gesty dotykowe* – zmiana banerów możliwa wyłącznie poprzez gest; częściowo *Nawigacja* – nie w pełni zapewniono obsługę fokusa i pomijanie bloków.

Pomimo odbioru aplikacji mobilnej, do 5 czerwca 2025 r., nie sporządzono i nie opublikowano, w sposób dostępny cyfrowo, deklaracji dostępności cyfrowej aplikacji mobilnej. Nie dokonano także jej przeglądu i aktualizacji w ustawowym terminie do 31 marca każdego roku. Ocena dostępności aplikacji mobilnej, została dokonana dopiero w trakcie kontroli NIK. W jej wyniku stwierdzono, że aplikacja była częściowo zgodna z załącznikiem do ustawy o dostępności cyfrowej, ponieważ zawierała niedostępne treści⁸⁴ (szerzej zostało to opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”).

(akta kontroli tom III str. 125–130, 197-204)

biznesowe, usługi krytyczne), prezentację danych w układzie graficznym i tabelarycznym z możliwością ich operacyjnego przetwarzania.

⁸¹ Data ostatniej aktualizacji: 6 maja 2025 r.

⁸² Sprzęt, oprogramowanie licencja lub inny zasób technologiczny wspierający organizację.

⁸³ Dzień przed przeprowadzeniem oględzin aplikacji.

⁸⁴ M. in: występowały pojedyncze przypadki, w których elementy graficzne nie posiadały tekstu alternatywnego/opisu; tekst w aktualności i niektóre materiały graficzne osiągały poziom kontrastu dla tekstu normalnego na poziomie 3,51:1, nie spełniając wymogów WCAG 2.1; mechanizm zmiany kontrastu działał tylko z poziomu menu głównego, mechanizm nie funkcjonował w pozostałych

W okresie ponad trzech miesięcy od odbioru aplikacji mobilnej, tj. do 23 listopada 2023 r., jedynymi jej użytkownikami byli tzw. userzy testowi korzystający z aplikacji w trybie testowym-deweloperskim. Kierownik projektu, która dokonała odbioru narzędzia, zalogowała się do systemu po raz pierwszy dopiero 24 listopada 2023 r., a pierwsze logowanie studenta, jako przedstawiciela głównej grupy docelowej użytkowników, nastąpiło prawie rok po odbiorze narzędzia⁸⁵. Na dzień 7 czerwca 2025 r. liczba zarejestrowanych użytkowników aplikacji wynosiła 446, z czego 63% zalogowało się do aplikacji mobilnej po raz pierwszy po rozpoczęciu kontroli NIK⁸⁶. Główna grupa docelowa, czyli ON, stanowiła 2% ogółu wszystkich użytkowników aplikacji mobilnej. Do czasu kontroli NIK w aplikacji opublikowano sześć informacji o aktualnościach, a informacje o wydarzeniach pojawiły się po upływie trzech miesięcy od odbioru narzędzia (w okresie prawie dwóch lat opublikowano ich łącznie sześć). Po rozpoczęciu kontroli NIK aktywność PL znacząco wzrosła – w ciągu dwóch miesięcy opublikowano 11 informacji o aktualnościach oraz 20 o wydarzeniach.

Prorektor ds. cyfryzacji i komercjalizacji wyjaśnił, iż z uwagi na „choroby wieku dziecięcego” kampania informacyjna obejmowała umieszczenie informacji na portalu głównym Uczelni⁸⁷. Ponadto, samorząd studencki informował o aplikacji mobilnej na swoich social mediach. W kampanii informacyjnej nie pominięto docelowej grupy odbiorców – ON. Informacja o aplikacji miała charakter ogólny, ponieważ została zaprojektowana jako narzędzie uniwersalne, dostępne dla całej społeczności akademickiej – zarówno studentów, jak i pracowników, w tym ON. Celowo uniknięto wyraźnego wyróżniania ON, aby nie stygmatyzować użytkowników. Taki sposób komunikacji sprzyja integracji i promuje równe traktowanie wszystkich. Wskazywanie jednej grupy jako nadrzędnej mogłoby zostać odebrane jako forma wykluczenia, a nie wsparcia.

(akta kontroli tom III str. 109-130, 207 plik 001, 002, 210-233, 266-269)

Na podstawie art. 30 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej⁸⁸ oraz art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami⁸⁹ w PL sporządzono i przekazano do GUS *Raport o stanie zapewnienia dostępności podmiotu publicznego*. Pomimo niespełnienia przez narzędzie niektórych zapisów ustawy o dostępności cyfrowej w raporcie potwierdzono, że aplikacja mobilna jest w pełni zgodna z jej wymogami. Szerzej opisano to w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli tom III str. 90-102, 126-127)

W zakresie realizacji przepisów rozporządzenia KRI z 2024 r. oraz obowiązującego do 23 maja 2024 r. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w tej samej sprawie⁹⁰ stwierdzono nieprzestrzeganie

zakładkach, np. wydarzenia, aktualności; treści tekstowe nie miały uporządkowanych nagłówków; skalowanie tekstu nie działało poprawnie dla wszystkich elementów menu głównego; w treściach pojawiały się pojedyncze przypadki, w których linku nie da się odróżnić od normalnego tekstu; nie było możliwości zatrzymania automatycznej zmiany banera; aplikacja była zablokowana w orientacji pionowej.

⁸⁵ Zgodnie z zestawieniem aktywności użytkowników pierwszy login o statusie *student* zalogował się 25 lipca 2024 r.

⁸⁶ 282 użytkowników zalogowało się po raz pierwszy do aplikacji po 2 kwietnia 2025 r.

⁸⁷ Informację o możliwości korzystania z aplikacji mobilnej pracownicy PL otrzymali 4 listopada 2024 r.

⁸⁸ Dz. U. z 2024 r. poz. 1799.

⁸⁹ Dz. U. z 2024 r. poz. 1411, ze zm.

⁹⁰ Dz. U. z 2017 r. poz. 2247. Dalej: rozporządzenie KRI z 2012 r.

wymaganego okresu przechowywania logów systemowych (co opisano szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”).

(akta kontroli tom III str. 145-147, 165, 181-183)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności Uczelni w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Niezgodne z regulacjami wewnętrznymi dopuszczenie do eksploatacji w Uczelni systemu bezpieczeństwa i aplikacji mobilnej.

Zgodnie z § 26 i § 27 Zarządzenia Nr R-31/2020 Rektora PL z 1 kwietnia 2020 r. w sprawie wprowadzenia „Polityki Bezpieczeństwa Informacji” w PL warunkiem uruchomienia produkcyjnego systemu informatycznego było uzyskanie świadectwa dopuszczenia systemu informatycznego do eksploatacji. W przedstawionej dokumentacji końcowej wdrożenia systemu bezpieczeństwa i aplikacji mobilnej znajdowały się jedynie protokoły odbioru końcowego. Systemy te nie uzyskały w Uczelni świadectw ich dopuszczenia do eksploatacji, tym samym nie potwierdzono ich zgodności z ww. regulacjami wewnętrznymi.

Prorektor ds. cyfryzacji i komercjalizacji wyjaśnił, że świadectwa dopuszczenia systemu teleinformatycznego do eksploatacji nie sporządzono z powodu braku szczegółowych procedur w tym zakresie. W związku z tym jako dokument dopuszczający system do użytku potraktowano protokół odbioru, który wynikał z zawartej umowy.

NIK zauważa, że protokoły odbiorów końcowych potwierdzały realizację umów przez wykonawców, natomiast świadectwa dopuszczenia systemów do eksploatacji stanowiły, w świetle „Polityki Bezpieczeństwa Informacji”, potwierdzenie, że systemy spełniały wewnętrzne wymagania (techniczne, prawne, organizacyjne) w Uczelni i mogły być wykorzystywane produkcyjnie. Dokumenty te pełniły odmienne funkcje i nie były ze sobą tożsame.

(akta kontroli tom III str. 153, 154, 172, 750-804)

2. Nierzetelne realizowanie harmonogramu procesu wdrożenia systemu bezpieczeństwa.

Harmonogram procesu wdrożenia systemu bezpieczeństwa został podzielony na trzy etapy. Na każdym z etapów wykonawca odnotowywał opóźnienia, kolejno:

- Etap I – analiza przedwdrożeniowa - PL przekazała listę zasobów procesów krytycznych z 25-dniowym opóźnieniem, a niezbędne do konfiguracji systemu logi, mające również wpływ na możliwość uruchomienia narzędzi wykrywania, Uczelnia przekazała niemal trzy miesiące po terminie wynikającym z harmonogramu. Wskutek powyższych zaniechań zamawiającego nie dochowano terminu zakończenia etapu analizy przedwdrożeniowej.
- Etap II – detekcja – PL nie przekazała czynności RCP⁹¹, powierzeń, upoważnień w terminie i liczbie wymaganej zapisami OPZ ⁹², co skutkowało ponad miesięcznym opóźnieniem w realizacji tego etapu.
- Etap III – reakcja – zgodnie z § 13 umowy wykonawca miał przeprowadzić szkolenia administratorów użytkowników systemu dla minimum czterech osób, które miały rozpocząć się najpóźniej w fazie konfiguracji systemu

⁹¹ Rejestr Czynności Przetwarzania.

⁹² Zgodnie z zapisami OPZ PL wymagała wprowadzenia minimum 10 czynności - przekazała 9, wymagała 5 powierzeń - przekazała 1. Ponadto, upoważnienie przekazano po terminie zakończenia etapu tj. 14 października 2022 r.

i trwać do zakończenia startu produktywnego. Dnia 2 listopada 2022 r. ustalono jednak, że na szkolenie zostanie wystawiony voucher, ważny przez sześć miesięcy⁹³. Certyfikaty poświadczające odbycie szkolenia i zdanie egzaminu wystawiono 24 lutego 2023 r., tj. ponad dwa miesiące po odbiorze systemu.

Kierownik zespołu, odpowiedzialnego za sprawowanie kontroli nad przebiegiem realizacji wdrożenia, wyjaśnił, że niedochowanie terminów wynikało z obciążenia pracą. Wykonawca przypominał o zapisach umowy, to PL odraczała terminy z uwagi na ww. okoliczności. Prorektor ds. cyfryzacji i komercjalizacji wyjaśnił, że w czasie wdrożenia systemu bezpieczeństwa realizowanych było kilka projektów, wprowadzających nowe rozwiązania informatyczne w Uczelni. Równoległa praca nad tymi projektami powodowała niewydolność posiadanego zespołu, co przyczyniło się do opóźnień we wdrożeniu, leżących po stronie zamawiającego. Podejmowano kroki zaradcze, w tym zatrudnienie specjalistów. Zauważył, że pozyskanie osób z odpowiednimi kwalifikacjami i doświadczeniem do instytucji finansowanej z budżetu państwa jest trudne ze względu na niekonkurencyjne zarobki. Stąd, kierując się koniecznością terminowego rozliczenia projektu, odebrano zakupiony system informatyczny, biorąc pod uwagę znaczne wypełnienie wskaźników.

(akta kontroli tom III str. 151, 181-185, 208, 209 plik 001, 002, 270-388)

3. Nierzetelne dokonanie odbioru końcowego aplikacji mobilnej i w konsekwencji zapłacenie wykonawcy pełnego wynagrodzenia, pomimo nieprawidłowej i niepełnej realizacji przedmiotu zamówienia.

Zgodnie z zapisami OPZ oraz § 2 ust. 7 umowy na aplikację mobilną wykonawca miał wykonać przedmiot zamówienia zgodnie ze wszystkimi wytycznymi WCAG 2.1, a warunkiem jego odbioru było spełnienie wymogów, wskazanych w ustawie o dostępności cyfrowej. Stwierdzono, że nie zostały spełnione wymagania ustawy o dostępności cyfrowej, wytycznych WCAG 2.1 oraz OPZ, w szczególności w zakresie:

- niespełnienia zasad postrzegalności, funkcjonalności i zrozumiałości, co stanowiło naruszenie art. 5 ust. 1 ustawy o dostępności cyfrowej, zgodnie z którym podmiot publiczny zapewnia dostępność cyfrową przez spełnienie przez jego aplikację mobilną lub zarządzane elementy aplikacji mobilnej wymagań określonych w *Wytycznych dla dostępności treści internetowych stosowane dla stron internetowych i aplikacji mobilnych w zakresie dostępności dla osób niepełnosprawnych*, stanowiących załącznik do ustawy;
- braku funkcjonalności prezentowania planu zajęć, mimo zawarcia w OPZ wymagania funkcjonalnego dotyczącego funkcjonowania w aplikacji modułu wyświetlającego plan zajęć (zawierającego m.in. termin ważności, rodzaj i nazwę zajęć, imię i nazwisko prowadzącego); funkcjonalność ta miała być wynikiem integracji narzędzia z systemem dziekanatowym PL;
- niezamieszczenia aplikacji w sklepach internetowych, mimo zawarcia w OPZ wymagania dotyczącego wykonania przez wykonawcę integracji aplikacji w Android GSM z usługami ekosystemów: Google Mobile Services, Huawei w celu zamieszczenia aplikacji w sklepach; aplikację mobilną zamieszczono w sklepach po odbiorze końcowym, tj. 4 i 8 lipca 2024 (Google Play, App Store), oraz 21 i 22 kwietnia 2025 r. (App Galaxy, Samsung Galaxy store);

⁹³ Wykonawca voucher wystawił 28 listopada 2022 r., zamawiający zgłosił gotowość odbycia szkoleń dopiero w lutym 2023 r.

- przeprowadzenia szkoleń dla wyznaczonych pracowników z zakresu prowadzenia i moderowania panelu administracyjnego aplikacji, pomimo zawarcia w OPZ tego wymagania. Szkolenia odbyło się 25 kwietnia 2024 r., tj. 8 miesięcy po zakończeniu realizacji etapu III.

Kierownik projektu, która dokonała odbioru aplikacji mobilnej, wyjaśniła, że nie weryfikowała spełnienia wymogów dostępności cyfrowej ani funkcjonalnych, z uwagi na brak wiedzy i kompetencji, w szczególności w zakresie znajomości ustawy i standardów WCAG 2.1. Kierownik zespołu ds. aplikacji mobilnej wyjaśnił, że aplikacja mobilna była weryfikowana przy udziale wykonawcy, jednak nie dokumentowano tych czynności. Kompetencje zespołu były na tamten czas niewystarczające, aby móc dokonać weryfikacji takiej aplikacji, jej wykorzystania oraz problemów z jej funkcjonowaniem. Gdyby wskazane były odpowiednie osoby, to można by było wychwycić nieprawidłowości przed odbiorem. W zakresie szkoleń dodał, że przesunięcie terminu szkoleń wynikało z obciążenia zespołu pracą.

NIK zauważa, że w chwili odbioru aplikacji mobilnej, tj. 11 sierpnia 2023 r., zespół powołany przez Rektora nie posiadał już umocowania (zarządzenie w tej sprawie obowiązywało do 30 czerwca 2023 r.), a odbioru końcowego, zgodnie z zapisami umowy, dokonała jednoosobowo kierownik projektu.

Prorektor ds. cyfryzacji i komercjalizacji wyjaśnił, że realizacja wszystkich funkcji wspierających dostępność była trudna do realizacji w krótkim czasie. Ze względu na terminy narzucone przez NCBiR w kontekście rozliczenia projektu, założono konieczność zapewnienia dodatkowego czasu na dopracowanie wszystkich wymaganych funkcjonalności w okresie serwisowym/gwarancyjnym. Okres ten nadal trwa, aplikacja pozostaje na serwerach wykonawcy w celu udoskonalania funkcjonalności; wszelkie zgłoszone niedoskonałości zostaną zlikwidowane. Ponadto wyjaśnił, że funkcjonalność prezentowania planów zajęć została zaimplementowana w aplikacji mobilnej. Wymagało to stworzenia API do posiadanego przez zamawiającego systemu dziekanatowego. W trakcie wskazanego wdrożenia okazało się jednak, że należy wykonać szereg czynności po stronie Uczelni, porządkujących dane w posiadanym systemie, począwszy od uporządkowania danych studentów, przez dane pracowników. Nadal trwają prace nad uporządkowaniem statusów wykładowców zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych. Poprawność działania API oraz wyświetlania planów można zweryfikować z wykorzystaniem aplikacji testowej. Ze względu na dostępność API, funkcje związane z udostępnieniem planów będą w pełni możliwe wraz z zasileniem odpowiednimi danymi systemów dziekanatowych. Uczelnia chce, aby taka funkcjonalność istniała i zostanie ona wdrożona. Ułatwi to dostępność API i będzie w pełni możliwe wraz z zasileniem odpowiednimi danymi systemów dziekanatowych.

Rektor oświadczył, że z chwilą zidentyfikowania nieprawidłowości przez NIK, podjął niezwłoczne działania prowadzące do ich naprawienia, m. in. zobligowano wykonawcę do naprawienia zidentyfikowanych błędów technicznych, a powołany przez Rektora zespół dokonał niezależnej weryfikacji wypełnienia przez aplikację wymogów z zakresu dostępności cyfrowej. W wyniku tych działań wszystkie błędy techniczne dotyczące WCAG zostały usunięte, a zaktualizowana wersja aplikacji mobilnej została udostępniona.

W trakcie kontroli PL zgłosiła do wykonawcy błędy aplikacji, a narzędzie zostało już zaktualizowane.

Wydatki poniesione na sfinansowanie zakupu aplikacji mobilnej, w kwocie łącznej 571 950 zł, wykazano w całości jako kwalifikowalne we wnioskach

o płatność w ramach projektu dofinansowanego ze środków UE. Stosownie do postanowień § 4 ust. 4 umowy o dofinansowanie projektu POWER z 2021 r. w Uczelni zobowiązano się do stosowania Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków 2014-2020 podczas realizacji projektów. W świetle zasad określonych w ww. Wytycznych w punkcie 3 lit. j podrozdziału 6.2 pt. *Ocena kwalifikowalności wydatku* wydatkiem kwalifikowalnym jest wydatek spełniający m.in. następujący warunek: *dotyczy towarów dostarczonych lub usług wykonanych lub robót zrealizowanych*⁹⁴.

Prorektor ds. cyfryzacji i komercjalizacji wyjaśnił, że wydatek został ujęty we wniosku o płatność, gdyż według wiedzy i kompetencji osób dokonujących odbioru aplikacja spełniała wymagania określone w OPZ. Zespół wykonał swoją pracę z należytą starannością, zgodnie z wiedzą i dostępnymi w ówczesnym czasie narzędziami do weryfikacji. Ponadto wydatek na zakup aplikacji mobilnej został zaakceptowany przez NCBR we wnioskach o płatność, zweryfikowany zgodnie z metodologią profesjonalnego osądu eksperckiego wydatków.

(akta kontroli tom III str. 3-7, 10-11, 32-46, 109-130, 202-206, 207 plik 1, 2, 224-231, 418-448, 604-624, 644-667, 732 plik 029)

4. Niesporządzenie i nieopublikowanie deklaracji dostępności aplikacji mobilnej oraz niedokonywanie oceny dostępności cyfrowej tej aplikacji.

W Uczelni, pomimo odbioru aplikacji mobilnej, nie sporządzono i nie opublikowano, w sposób dostępny cyfrowo, deklaracji dostępności cyfrowej aplikacji mobilnej, co było niezgodne z art. 10 ust. 1 ustawy o dostępności cyfrowej. Nie zamieszczono linku do deklaracji w miejscu, z którego jest pobierana, co naruszało art. 10 ust. 9 tej ustawy. Nie dokonywano także, do 31 marca każdego roku, oceny dostępności cyfrowej aplikacji mobilnej, co stanowiło naruszenie art. 8 ust. 3 ustawy o dostępności cyfrowej.

Prorektor ds. cyfryzacji i komercjalizacji wyjaśnił, że koordynator nie wykazała należytej czujności i nie sprawdziła rzetelnym walidatorem dostępności tej aplikacji według kryteriów WCAG 2.1. Na jej prośbę przeprowadzono audyt za pomocą aplikacji ze sklepu Google Play, lecz z powodu niskiej pewności wyniku badania szczegółowa deklaracja dostępności tej aplikacji ani jej aktualizacja nie została opublikowana. W portalu głównym przy deklaracji dostępności cyfrowej PL znajdowała się wzmianka o posiadaniu takiej aplikacji przez Uczelnię. Wyjaśnił także, że ocena dostępności cyfrowej nie była przeprowadzana, gdyż dokumentacja konkursowa nie nakładała obowiązku przeprowadzenia audytu. Podjęto działania naprawcze – w tym celu w dniu 5 czerwca 2025 r. umieszczono link do deklaracji dostępności aplikacji mobilnej.

(akta kontroli tom III str. 109-130, 197-201, 207 plik 001, 002)

5. Nierzetelnie sprawowany był nadzór nad przebiegiem realizacji wdrożenia systemu bezpieczeństwa i aplikacji mobilnej przez zespoły powołane przez Rektora.

Zespół ds. systemu bezpieczeństwa, do którego zadań należało m.in. sprawowanie kontroli i nadzoru nad przebiegiem realizacji wdrożenia, nie dostarczał wykonawcy w terminach określonych harmonogramem wdrożenia

⁹⁴ W tym dotyczy zaliczek dla wykonawców, z zastrzeżeniem pkt 4 podrozdziału 6.4, zgodnie z którym za kwalifikowalne mogą być uznane zaliczki (na określony cel) wypłacone wykonawcy zgodnie z postanowieniami umowy w sprawie realizacji zamówienia w ramach projektu. Jeśli element objęty zaliczką nie jest w ramach tego projektu kwalifikowalny lub nie zostanie faktycznie wykonany w okresie kwalifikowalności projektu, zaliczka przestaje być wydatkiem kwalifikowalnym.

danych⁹⁵ niezbędnych do realizacji poszczególnych etapów. W trakcie realizacji wdrożenia systemu bezpieczeństwa to wykonawca prowadził dokumentowanie przebiegu procesu⁹⁶ oraz podejmował działania, mające na celu dochowanie terminów realizacji poszczególnych etapów, czego potwierdzeniem są liczne upomnienia kierowane do zespołu PL. Brak było dokumentacji poświadczającej, iż zespół podejmował z własnej inicjatywy działania w tym zakresie. Udokumentowaną weryfikację spełnienia krytycznych parametrów funkcjonalnych (tj. liczby operatorów i zakresu monitorowanych zasobów, itp.) przeprowadził wyłącznie wykonawca.

Kierownik zespołu wyjaśnił, że niedotrzymywanie terminów wynikało z obciążenia pracą, wykonawca przypominał o zapisach umowy, PL odraczała terminy. Nie przeprowadzano niezależnej od wykonawcy weryfikacji spełnienia wymagań OPZ z uwagi na obciążenie zespołu realizacją bieżących zadań. Na przyszłość, w ocenie przewodniczącego ww. zespołu, należy zwiększyć obsadę Centrum Informatycznego, a przy realizacji inwestycji związanych z wdrażaniem nowych technologii informatycznych, powoływać interdyscyplinarne zespoły, które nadzorowałyby proces wdrażania.

Prorektor ds. cyfryzacji i komercjalizacji wyjaśnił, że wykonawca był zobligowany do przeprowadzenia weryfikacji, co uczynił w obecności przedstawicieli zamawiającego. Uczelnia w tamtym czasie nie posiadała szczegółowych procedur, opisujących proces odbioru wykonanych prac w ramach realizacji umów, co wykazał audyt wewnętrzny przeprowadzony na jesieni 2024 r. Obecnie Uczelnia pracuje nad opracowaniem takich procedur.

Zespół ds. aplikacji mobilnej, do którego zadań należała m. in. realizacja obowiązków ciążących na PL jako zamawiającym oraz sprawowanie nadzoru nad przebiegiem realizacji wdrożenia aplikacji mobilnej, nie weryfikował zgodności narzędzia z wymaganiami ustawy o dostępności cyfrowej oraz standardami WCAG 2.1, co skutkowało przyjęciem rozwiązania niezgodnego z zapisami OPZ i umowy. Zespół został powołany na czas określony do 30 czerwca 2023 r., tymczasem odbioru końcowego etapu wdrożenia aplikacji dokonała jednoosobowo kierownik projektu 11 sierpnia 2023 r.

Kierownik zespołu wyjaśnił, że w tamtym czasie kompetencje członków zespołu nie były wystarczające, aby móc dokonać weryfikacji spełnienia przez aplikację wymagań funkcjonalnych i technicznych. Kierownik projektu dokonująca odbioru wyjaśniła, że nie posiadała wiedzy w zakresie systemów informatycznych, a jej udział w odbiorze sprowadzał się do podpisania protokołu odbioru końcowego. Nie weryfikowała spełnienia przez aplikację wymogów dostępności cyfrowej oraz WCAG 2.1 również z uwagi na brak wiedzy i kompetencji.

Rektor PL oświadczył, że podejmował szereg działań zarządczych⁹⁷ oraz deklarował gotowość wsparcia zespołu projektowego. Jednakże w okresie realizacji projektu nie otrzymywał żadnych zgłoszeń dotyczących ewentualnych problemów ani od kierownika projektu ani od członków zespołu projektowego czy zespołów merytorycznych. Podkreślił, że ze strony Prorektora ds. ogólnych

⁹⁵ M. in. lista zasobów i procesów krytycznych, klas adresowych, parametrów skrzynek pocztowych.

⁹⁶ Podsumowania spotkań statusowych.

⁹⁷ Np. zobowiązał kierownika projektu do zgłaszania ewentualnych problemów związanych z realizacją projektu oraz okresowej sprawozdawczości z postępów w realizacji "Uczelnia dostępna - program rozwoju Politechniki Lubelskiej" (§6 Zarządzenia Nr R-24/2021).

i rozwoju odpowiedzialnego za obszar cyfryzacji, otrzymał kilkakrotnie ustne potwierdzenie właściwej realizacji przedmiotowego projektu.

(akta kontroli tom III str. 10-11, 137-174, 181-185, 270-388)

6. Nieprzyjęcie aplikacji mobilnej do ewidencji wnip.

Zgodnie z art. 3 ust 1 pkt 14 lit. a ustawy o rachunkowości przez wartości niematerialne i prawne rozumie się, z zastrzeżeniem pkt 17, nabyte przez jednostkę, zaliczane do aktywów trwałych, prawa majątkowe nadające się do gospodarczego wykorzystania, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, przeznaczone do używania na potrzeby jednostki, a w szczególności: autorskie prawa majątkowe, prawa pokrewne, licencje, koncesje.

Aplikację mobilną, której wartość umowna wynosiła 571 950 zł, odebrano protokołem odbioru końcowego podpisanym 11 sierpnia 2023 r. Płatność końcową uregulowano 27 października 2023 r. Aplikacji tej jednak nie ujęto w ewidencji wnip.

Kwestor wyjaśniła, że zgodnie z decyzją kierownika projektu zakup został potraktowany jako nabycie usługi ze względu na nieokreślenie w umowie wartości samej licencji, bez kosztów usług dodatkowych (brak możliwości ustalenia wartości początkowej licencji dla celów ewidencyjnych). Stwierdziła także, że w celu zapewnienia rzetelnego i pełnego obrazu posiadanych przez Uczelnię składników wnip, w tym nabytych w trakcie realizacji projektu *Uczelnia dostępna - program rozwoju PL*, podjęta została decyzja o wprowadzeniu aplikacji mobilnej do ewidencji wnip. Do kontroli przedłożyła dowód księgowy PT 2025/022 z 30 maja 2025 r. na kwotę 571 950 zł.

(akt kontroli tom I str. 241-249, 367-369, 477; tom II str. 297-320)

7. Zamieszczenie w raporcie przekazywanym do GUS nierzetelnych danych dotyczących dostępności cyfrowej aplikacji mobilnej.

Aplikacja mobilna była częściowo niezgodna z wymaganiami ustawy o dostępności cyfrowej. Mimo tych niezgodności, w przekazanym do GUS *Raporcie o stanie zapewnienia dostępności podmiotu publicznego* w Dziale II pn. *Dostępność cyfrowa* wskazano, iż aplikacja jest w pełni zgodna z wymogami ustawy o dostępności cyfrowej.

Prorektor ds. cyfryzacji i komercjalizacji wyjaśnił, że w sprawozdaniu skierowanym do GUS w marcu 2025 r. stwierdzenie, poprzez zaznaczenie pola znakiem krzyżyka, że aplikacja mobilna jest w pełni dostępna, było omyłką pisarską, a prawidłowo powinno być zaznaczone pole „częściowo dostępna”.

(akta kontroli tom III str. 90-102, 126)

8. Niezgodny z przepisami prawa okres przechowywania logów w dziennikach systemowych.

Zgodnie z § 20 ust. 4 rozporządzenia KRI z 2024 r. oraz § 21 ust. 4 poprzedzającego go rozporządzenia KRI z 2012 r. informacje w dziennikach systemów przechowywane są od dnia ich zapisu, przez okres wskazany w przepisach odrębnych, a w przypadku braku przepisów odrębnych przez dwa lata. W toku kontroli ustalono, że informacje o zdarzeniach i działaniach, które miały miejsce w systemie bezpieczeństwa, tzw. logi, były przechowywane w Uczelni przez okres dwóch miesięcy.

Prorektor ds. cyfryzacji i komercjalizacji wyjaśnił, że, planując zakup systemu bezpieczeństwa, PL mogła przeznaczyć tylko pewien procent środków na zakup sprzętu serwerowego, w tym macierzy dyskowych. Projekty, w ramach których pozyskano środki, były nastawione na zakup systemów informatycznych. Nie uwzględniły one jednak wszystkich potrzeb, jakie niosło ze sobą wdrożenie nowych. Tymi potrzebami były i są rozbudowa infrastruktury serwerowej oraz infrastruktury przechowywania danych, w tym backupu. Uczelnia, realizując poszczególne projekty, starała się zapewniać co najmniej minimalne wymagania, dotyczące zasobów niezbędnych do wdrażanych systemów. Starła się również robić to w sposób zrównoważony, tzn. pozyskiwać serwery, macierze i urządzenia backupu, ale również sprzęt sieciowy, niezbędny do prawidłowej pracy systemów – co, jak widać, udało się zrobić, choć w minimalnym zakresie. Dwumiesięczny okres przechowywania logów wynikał zatem z ówczesnego oszacowania dostępności zasobów. Obecnie Uczelnia planuje dalsze zakupy. W bieżącym roku w planach jest zakup kolejnej macierzy o pojemności ponad 100TB, co wpłynie pozytywnie na zwiększenie retencji logów. Kolejnym krokiem będzie rozszerzenie pojemności systemu backupu celem wydłużenia czasu przechowywania. Dodał, że kwestia czasu przechowywania logów zostanie uregulowana w ramach kompleksowych działań prowadzonych w obszarze aktualizacji przepisów dotyczących systemów informatycznych Uczelni w Systemie Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji.

(akta kontroli tom III str. 145-147, 209 plik 001, 002)

OCENA CZĄSTKOWA

System bezpieczeństwa został wdrożony zgodnie z postanowieniami umowy i wymaganiami OPZ oraz był wykorzystywany w Uczelni zgodnie z zakładanym przeznaczeniem. Aplikację mobilną, mimo jej odbioru w sierpniu 2023 r., do czasu kontroli NIK wykorzystywano w niewielkim zakresie. Aplikację tę odebrano, a następnie zapłacono za nią (ze środków finansowych UE), mimo że nie spełniała w pełni wszystkich warunków wynikających z OPZ. Z naruszeniem ustawy o rachunkowości nie przyjęto jej do ewidencji wnip, a także wykazano nierzetelne dane na jej temat w sprawozdaniu do GUS. Nierzetelnie sprawowano nadzór nad wdrożeniem obu badanych systemów, niezgodnie z regulacjami wewnętrznymi dopuszczono je do eksploatacji w Uczelni oraz stosowano niezgodny z przepisami prawa okres przechowywania logów w dziennikach systemowych. Nierzetelnie realizowano harmonogram wdrożenia systemu bezpieczeństwa. Uczelnia terminowo uregulowała wynikające z faktur zobowiązania za systemy objęte próbą kontrolną i prawidłowo przyjęła system bezpieczeństwa do ewidencji księgowej.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

- Wnioski
1. Przyjmowanie zgodnych z ustalonymi w zasadach rachunkowości PL stawek amortyzacji wnip.
 2. Wyksięgowanie z ewidencji wnip aktualizacji oprogramowania MatLab Edu.
 3. Wzmocnienie nadzoru wewnętrznego i usprawnienie procedur w zakresie:
 - ewidencji i inwentaryzacji wnip zgodnie z ustawą o rachunkowości, a w szczególności zapewnienia rzetelnej analizy wnip pod kątem zasadności i zgodnego z przepisami ujmowania w księgach rachunkowych;
 - zapewnienia kompletności planów postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, sporządzania protokołów z postępowań

- o udzielenie zamówienia publicznego oraz terminowego zamieszczania w BZP ogłoszeń o wykonaniu zawartych umów;
 - zgodnego z regulacjami wewnętrznymi dopuszczania do eksploatacji systemów informatycznych;
 - rzetelnej i terminowej realizacji obowiązków Uczelni w okresie wdrażania systemów informatycznych;
 - dokonywania rzetelnej weryfikacji spełnienia wymagań OPZ i postanowień umownych w trakcie odbioru systemów informatycznych i teleinformatycznych oraz koordynowania prac związanych z ich wdrożeniem.
4. Podjęcie działań, w porozumieniu z Instytucją Pośredniczącą, w celu ewentualnej weryfikacji wniosku o płatność projektu POWER z 2021 r. w kontekście kwalifikowalności wydatków na zakup aplikacji mobilnej oraz poinformowanie NIK o ich efektach.
 5. Dokonywanie oceny dostępności cyfrowej aplikacji mobilnej zgodnie z wymaganiami ustawy o dostępności cyfrowej.
 6. Wykazywanie rzetelnych danych w sporządzanych i przekazywanych do GUS raportach o stanie zapewnienia dostępności podmiotu publicznego.
 7. Zapewnienie okresu retencji danych systemowych zgodnego z przepisami prawa.
 8. Poinformowanie NIK o wynikach weryfikacji faktycznego wykorzystania wnip przez Uczelnię i o zmianach dokonanych w związku z tą weryfikacją w księgach rachunkowych.

W związku z podjętymi przez Uczelnię w trakcie kontroli NIK działaniami, polegającymi na zatwierdzaniu dowodów księgowych dotyczących wnip, przyjęciu do ewidencji wnip portali i systemów oraz sporządzeniu w sposób dostępny cyfrowo deklaracji dostępności aplikacji mobilnej, NIK odstępuje od formułowania wniosków w powyższym zakresie.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w postaci elektronicznej z użyciem kwalifikowanych podpisów elektronicznych.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania
uwag i wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Lublin, dnia 20 października 2025 r.

Kontrolerzy:

Iwona Pacwa
główny specjalista kontroli
państwowej
/-/

Agnieszka Ciaś
inspektor kontroli państwowej
/-/

Joanna Krępecka
inspektor kontroli państwowej
/-/

Przemysław Fidecki
doradca ekonomiczny
/-/

Marcjanna Słonina
inspektor kontroli państwowej
/-/

Zmian w wystąpieniu dokonał:

**p. o. Dyrektor
Lubelskiej Delegatury NIK
w Lublinie⁹⁸**

Edward Szempruch
/podpisano elektronicznie/

**Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Lublinie**

Edward Szempruch
/-/

⁹⁸ Od dnia 1 stycznia 2026 r. zadania Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Lublinie realizuje Lubelska Delegatura Najwyższej Izby Kontroli w Lublinie.